

7. ЯНВ. 1904

12117

56

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΑΛΗΘΕΙΑ

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΟΝ ΚΑΤΑ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗΝ

ΕΤΟΣ ΚΓ

ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ, 19 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 1903

ΑΡΙΘ. 51

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ

καθ' ὅλον τὸ ὄθωμαν. κράτος μετζίτια ἀργ . . . 5
διὰ τὸν κατώτερον κλῆρον καὶ τοὺς δημοδιδασκ. 3
ἐν τῷ ἐξωτερικῷ φράγκῳ χρυσῷ 25

ΔΙΕΥΘΥΝΟΥΣΑ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

+ Ὁ Διδυμοτείχου ΦΙΛΑΡΕΤΟΣ (πρόεδρος)
+ Ὁ Μ. Πρωτοδύκελλος ΚΑΛΔΙΝΙΚΟΣ (ταμίας)
+ Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος τῆς Ἱ. Συνόδου ΓΕΝΝΑΔΙΟΣ

Ἡ συνδρομὴ προκαταβάλλεται ἀποστελλομένη πρὸς τὸν ταμίαν.

Ἐπίτιμος διευθυντὴς καὶ συντάκτης ὁ Μ. χαρτοφύλαξ καὶ χρονογράφος τῆς τοῦ Χρ. Μ. Ἐκκλησίας Μ. Ι. ΓΕΔΕΩΝ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Ψευδολογίαι σχισματικῶν - Ἐκκλησιαστικὰ χρονικά - Ἡ λέξις στιχάριον - Τὸ Στιχάριον - Ἀναγνώσεις ἐκ τοῦ Ὁρολογίου τῆς τῶν Ἀκοιμήτων μονῆς - Ἡ Π. Διχθήκη περὶ γάμου καὶ παρθενίας - Ἐπιτροπαὶ ἐράνων - Νομολογία Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου - Νέα Βιβλιοθήκη - Δικαστικαὶ ἀγγελίαι - Παράρτημα «Εὐαγγελικὰ διδάγματα».

Οἱ τὴν βουλγαρικὴν ἐξαρχίαν διέποντες
πάντοτε μὲν θορυβοῦσι, καὶ, χαλκεῖον αὐτὴν ἀποτελοῦντες ψευδολογημάτων, ταῦτα παρατάττουσιν ἀείποτε ἐν ἐγγράφοις ἐπισήμοις ὡς μαρτύρια τῶν δι' ὀχρισμῶν αὐτῶν, ἐπ' ἰσχάτων δὲ τῶν ἡμερῶν, ἀσχάλλοντες ἐπὶ τῇ μὴ δι' αὐτοὺς εὐνοϊκῇ τροπῇ τῶν πραγμάτων, πάντα λίθον κινουσι παρὰ τοῖς ἰσχύουσιν, ἐνταυτῷ δὲ καὶ σπερμολογοῦσιν ἀνὰ σύμπαντα τὸν κόσμον, ἰδίᾳ διὰ τῶν ἀνταποκριτῶν εὐρωπαϊκῶν τινῶν ἐφημερίδων, ἵνα πιστευθῇ ὅτι δῆθεν μετὰ πολλῆς σπουδῆς οἱ κατὰ τὴν Μακεδονίαν ὀρθόδοξοι ἀρχιερεῖς καὶ κανονικοὶ ποιμένες τῶν ἐν τῷ θέματι τούτῳ ἐπαρχιῶν, περιερχόμενοι χωρία καὶ κώμας, διὰ δυναστειῶν, βιάζουσι τοὺς ἐγκυλινδουμένους ἐν τῷ βουλγαρικῷ σχίσματι νὰ προσέλθωσιν εἰς τοὺς κόλπους τῆς μητρὸς ἀγίας καὶ μεγάλης ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας, ἐξ ἧς ἀπεσπάσθησαν κατὰ καιροὺς διὰ δόλου καὶ τρομοκρατίας.

Μεθ' ὅλας τὰς ἐπὶ τῆς πραγματικότητος, τὰς ἐπὶ τῆς ἀληθοῦς δῆλα δὴ τῶν πραγμάτων κατα-

στάσεως, στηριζόμενας διαψεύσεις, ὧν τὸ κύρος ἀκαταγώνιστον, οἱ εἰρημένοι, στερρῶς ἐχόμενοι τῶν ἀνυποστάτων καταγγελιῶν αὐτῶν καὶ μόνον διὰ θορύβου ταύτας περιβάλλοντες, ἅτε τῶν ἰσχυόντων κάλλιστα γινωσκόντων ὅτι οὐδ' ἡ ἐλάχιστη ἐπ' οὐδενός, οὐδ' ἐγγύθεν, οὐδὲ πόρρωθεν, ὑπὸ τῶν ὀρθόδοξων ἀρχιερέων ἀσχεῖται βία ἐπὶ σχισματικῶν, ἐν ὁλοῦσι φωνασκοῦντες καὶ καταγγέλλοντες τὴν νόμιμον αὐτῶν ἀρχὴν, ἀφ' ἧς ἀπεσπάσθησαν, ὅτι καὶ διὰ κλητῶν καὶ ραβδούχων περισυλλέγονται καὶ πρὸς τὰς ὀρθοδόξους ὁδηγοῦνται μητροπόλεις οἱ ἀπὸ τῆς μάνδρας τῆς βουλγαρικῆς ἐξαρχίας ἀποσκιρτῶντες, δῆλον οὖν οἱ τέως σχισματικοί, οἱ τὴν ἄχρι τοῦδε πολιτείαν αὐτῶν ἀπαρνούμενοι, φεύγοντες ἅμα τὰς ἐπ' αὐτῶν ἐπισκηψάσας ποικίλας συμφορὰς καὶ εἰς τὸν λιμένα τῆς ὀρθοδοξίας προσορμίζόμενοι.

Οἱ ψευδολόγοι τῆς βουλγαρικῆς ἐξαρχίας οἱ τοιοῦτοι πολλάκις φωραθέντες, οἱ διακριθέντες ἐπὶ διαμπερεῖ διαστροφῇ τῆς ἀληθείας, ἀπεδείχθησαν ἤδη καὶ αὐτὸ τὸ σαφὲς γράμμα πατριαρχικῶν καὶ συνοδικῶν γραμμάτων διαφθείροντες· οὐδὲν εἰλικρινέστερον, οὐδὲν εὐνοητότερον ἐπιστολῆς ἐκκλησιαστικῆς, διδούσης τοῖς ἐν μακεδονικαῖς καὶ θρακικαῖς ἐπαρχίαις χριστιανοῖς συμβουλὰς καὶ πατρικὰς ὑποθήκας χριστιανικοῦ βίου, προτρεπομένης εἰς τὸ συζῆναι εἰρηνικῶς, ὡς ἀληθεῖς τοῦ θεανθρώπου ἡμῶν Λυτρωτοῦ μαθητὰς, πάντας τοὺς συνεί-

9/56

МЕЧНИКОВА

κους αὐτόθι λαούς, καθὼ πιστοὺς ὑπηκόους τῆς Α. Α. Μ. τοῦ σουλτάνου καὶ κυρίου αὐτῶν.

Ἡ τακτικὴ τῶν εἰς τὴν Ἐξαρχίαν ὑποκειμένων ἐστὶν ἀταλολόγιστος καὶ ἐν τούτῳ· διότι, ἐνῷ χραίνουσι τὰς χεῖρας αὐτῶν αἵματι ἀδελφικῷ, κρεουργοῦντες ἱερεῖς ὀρθοδόξους, διδασκάλους ὀρθοδόξους, προκρίτους ὀρθοδόξους, σεβασμίους τοῦ Ὑψίστου λειτουργοὺς σύροντες ἐκτὸς τῶν νῶν, πάντας ἀποσπῶντες ἀπὸ τῆς ἱερᾶς πρὸς Θεὸν προσευχῆς, διακόπτοντες τὴν κοινὴν λατρείαν, ὡσεὶ μὴ ἐκαυχῶντο ἐπὶ τῇ χριστιανικῇ αὐτῶν ἐπαγγελίᾳ, ἐνῷ φαίνονται ὁμόσαντες τὴν ἐξόντωσιν παντὸς ὀρθοδόξου, ἀντιστρατευομένου εἰς τὰ ἀπονενοημένα αὐτῶν ἔργα, ἐνῷ γινώσκουσιν ὅτι περὶ τῆς ἀγριότητος αὐτῶν καὶ τῆς ἀπανθρωπίας οὐδ' ἡ ἐλαχίστη χωρεῖ ἀντίρρησης, πειρῶνται νῦν νὰ ἐπιρρίψωσι νέαν κατηγορίαν κατὰ τῆς μητρὸς Ἐκκλησίας, ἀφ' ἧς ἀσεβῶς ἀπεσκίρτησαν. Ἡ διδασκαλία τῆς μητρὸς Ἐκκλησίας ἐστὶ σαφής, ἀνεπίδεκτος οἵαςδήποτε παρερμηνείας, οἱ τέως ὑπὸ τῆς λεγομένης ἑξαρχίας δελεασθέντες ἐννοοῦσιν αὐτὴν κάλλιστα καὶ ρίπτονται εἰς τὰς ἀγκάλας τὰς μητρικὰς, ἐν αἷς οὐδὲν κακὸν εἶδον. Ἀκριβῶς δὲ ἡ σαφὴνεια διήνοιξε τοὺς ὀφθαλμοὺς τῶν ἀπλοϊκῶν χριστιανῶν, ὧν οἱ ἀρχηγοὶ βλέπουσιν ἐν ἀπογνώσει ἀρξάμενον νὰ καταρρέῃ τὸ ἐπὶ τῆς ἀσεβείας καὶ τῆς δολιότητος στηριχθὲν ἔργον αὐτῶν!

ΑΙ ΕΦΗΜΕΡΙΔΕΣ ΤΗΣ ΡΩΜΟΥΝΙΑΣ, ἐξ ὧν μετέγραψαν καὶ αἱ ἐν Εὐρώπῃ ἐκδιδόμεναι, γνωστὴν κατέστησαν ἐπ' ἐσχάτων τὴν ἀγόρευσιν τοῦ ἐπὶ τῶν ἐξωτερικῶν ἐξοχωτάτου ὑπουργοῦ, ὅστις ὁμιλῶν περὶ πραγμάτων πολιτικῆς φύσεως, ἐκτὸς τοῦ ρωμουνικοῦ κράτους συμβαινόντων, εἶπε σὺν ἑτέροις τισὶν, ὅτι ἡ Μεγάλῃ Ἐκκλησίᾳ Κωνσταντινουπόλεως ἀνεγνώρισεν ἐπ' ἐσχάτων τὴν ρωμουνικὴν ἐθνικότητα τὴν ἐντὸς τοῦ τουρκικοῦ κράτους ὡς αὐθύπαρκτον κοινότητα, διατελοῦσαν ἀνεξάρτητον ἀπὸ πάσης ἄλλης. Ὁ ἐρίτιμος ὑπουργὸς ἀγνοεῖ, φρονοῦμεν, τὸ πολίτευμα τῆς Ἐκκλησίας καὶ τὸ ἐκκλησιαστικὸν δίκαιον, γινώσκει δὲ βεβαίως ὅτι ἡ ἀμφοτέρων τούτων ἀγνοία δύναται νὰ ὠθήσῃ τινὰ εἰς πλάνην. Θεσμὸς ἀπάδων εἰς τὸ πολίτευμα τῆς Ἐκκλησίας, ἀντικείμενος εἰς τὸ

παρελθὸν αὐτῆς οὔτε ἀνεγνώρισθη, οὔτε δύναται ποτε, ἐπ' οὐδενὶ λόγῳ, ν' ἀναγνώρισθῇ, οἱ δὲ τοιαύτας εἰδήσεις διαδίδοντες ἀπατῶσιν, ἐπὶ σκοποῖς ὕλικοις καὶ βλέψεσι κοσμικαῖς, τὴν κυβερνήσιν ἐκείνην, ἣτις ἐμπιστεύει ποτε τούτοις τὴν ὑποστήριξιν δθθεν τῶν ἰδίων αὐτῆς συμφερόντων. Ἔργον πολλῆς σπουδῆς ἄξιον ἤθελον πράξει οἱ εἰς τοιαύτας διαδόσεις πιστεύοντες εἴπερ ἐμελέτων ἱστορίαν ἐκκλησιαστικὴν πρόσφατον, ἐξ ἧς θέλουσι μάθει λίαν αὐθεντικῶς ὅτι αὐστηρῶς ἡ Ἐκκλησία πατάσσει τὸν φυλετισμὸν, γινώσκουσα τοῦτον, ὡς εἵπομεν, ἀντιστρατευόμενον πρὸς τὴν διδασκαλίαν αἰώνων πολλῶν. Ἡ Μ. τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησία ὑπὲρ τοῦ νομίμου καὶ κανονικοῦ καθεστῶτος ὑπερμαχοῦσα, εὐχεταὶ καὶ ποθεῖ ἵνα μένωσιν ἡνωμένοι μὲν ἐν τῷ δόγματι πάντες οἱ ὀρθόδοξοι, χωρὶς ὅμως οὐδεμιᾶς φυλετικῆς διακρίσεως, ἣτις ὑπονομεύει τὰ τῆς Ἐκκλησίας θεμέλια.

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

Συνεδρία δύο Σωμάτων.—Τῇ π. δευτέρᾳ τὰ δύο Σώματα συγκληθέντα εἰς κοινὴν συνεδρίαν ὑπὸ τὴν προεδρείαν τῆς Α. Θ. Παναγιότητος τοῦ οἰκουμενικοῦ πατριάρχου συνεσκέψαντο περὶ τινῶν ἐκκλησιαστικῶν ζητημάτων.—Ἐν τέλει τῆς συνεδρίας, ὁ παναγιώτατος οἰκουμενικὸς πατριάρχης, ὑπομνήσας ὅτι ἡ παρούσα κοινὴ τῶν δύο Σωμάτων συνεδρία τυγχάνει τελευταία τοῦ λήγοντος ἡδὴ ἔτους, ἐξέφρασε πρὸς τὴν ὀλομέλειαν τὴν πλήρη εὐαρέσκειαν καὶ τὰς εὐχαριστίας αὐτοῦ ἐπὶ τῇ προθύμῳ καὶ φιλογενεῖ συμπτᾶσει αὐτῶν ἐν τῇ διοικήσει τῶν καθ' ἡμᾶς ἐκκλησιαστικῶν καὶ ἐθνικῶν πραγμάτων.

Μητροπόλις Θεσσαλονίκης.—Προχθὲς ἀνεχώρησεν εἰς τὴν ἐπαρχίαν αὐτοῦ ὁ σεβ. μητροπολίτης Θεσσαλονίκης κ. Ἀλέξανδρος, ὃν προέπεμψαν ἐπὶ τοῦ ἀτμοπλοίου οἱ μητροπολίται Βελεγράδων καὶ Κώου, ἐκ μέρους δὲ τῆς Α. Θ. Π. ὁ ἱερολ. δευτερεύων κ. Βενιαμίν.

Μητροπόλις Νεοκαισαρείας.—Ὁ πανιερ. μητροπολίτης Νεοκαισαρείας κ. Ἀμβρόσιος διὰ γράμματος αὐτοῦ ἠγγεῖλε τῇ Ἐκκλησίᾳ ὅτι αἰσίως ἀφίκετο εἰς τὴν ἔδραν τῆς ἐπαρχίας αὐτοῦ καὶ ἐγκαρδίου ἐτυχεν ὑποδοχῆς ἐκ μέρους τοῦ ποιμνίου αὐτοῦ.

Μητρόπολις Πισιδίας.—Ο πανιερ. μητροπολίτης Πισιδίας κ. Γεράσιμος διὰ γράμματος ἀνεκοίνωσε τῇ Ἐκκλησίᾳ ὅτι ἐτέλεσεν ἐν Καστελλορίζῳ τῆς ἐπαρχίας αὐτοῦ τῇ 23 τοῦ νοεμβρίου λήξαντος τὰ ἐγκαίνια νεοδημιούτου σχολῆς, ἀνεγερθείσης ἀναλώμασι τοῦ ἐν Αἰγύπτῳ φιλομούσου κ. Λουκά Σαντραπῆ, πρὸς ὃν εὐγνωμονοῦσα ἡ κοινὴ ἀπεκάλεσε τὸ παιδευτήριον Σαντράπειον. — Ἡ Ἱ. Σύνοδος, ἐπαινέσασα τὸν φιλόμουσον ἰδρυτὴν, ἐνέκρινεν ὅπως ἐκφρασθῇ αὐτῷ ἡ εὐαρέσκεια τῆς Ἐκκλησίας.

Μητρόπολις Μελενίκου.—Αὐθήμερον ἀπῆλθεν εἰς τὴν ἐπαρχίαν αὐτοῦ ὁ πανιερ. μητροπολίτης Μελενίκου κ. Εἰρηναῖος, προπεμφθεὶς ἐν τῷ σιδηροδρομικῷ σταθμῷ ἐκ μέρους τῆς Α. Θ. Π. ὑπὸ τοῦ ἱερολ. τριτεύοντος κ. Ἱεροθέου.

Μητρόπολις Βοδενῶν.—Ὑπὸ τῆς ἱερᾶς Συνόδου συνεστήθη τῷ ἐκ τῶν σεβασμ. συνοδικῶν μητροπολίτῃ Βοδενῶν κ. Νικοδήμῳ ὅπως διατάξῃ τὸν αὐτόθι ἀντιπρόσωπον αὐτοῦ θεοφιλ. ἐπίσκοπον πρῶν Ἱερισσοῦ καὶ Ἀγίου Ὄρους κ. Ἰλαρίωνα νὰ μεταβῇ εἰς Γευγελῆ καὶ ἐξετάσῃ τὰ τῇ Ἐκκλησίᾳ ὑποβληθέντα παράπονα τῶν ὀρθοδόξων κατὰ τοῦ ἐν Γευγελῇ ἀρχιερατικοῦ ἐπιτρόπου ἱερομ. κ. Εἰρηναίου Κωνσταντινίδου.

Πεντηκονταετηρίς ὑπηρεσίας.—Τῆς Α. Ε. τοῦ ἐνταῦθα πρεσβευτοῦ τῆς Αὐстроουγγαρίας βαρόνου δὲ Κάλιτς ἄγοντος τῇ π. τετάρτῃ τὴν πεντηκονταετηρίδα τῆς εἰς τὸ διπλωματικὸν στάδιον εἰσόδου αὐτοῦ, ἡ Α. Θ. Π. ὁ οἰκουμενικὸν πατριάρχης ἐπὶ τῷ εὐφροσύνῳ τούτῳ γεγονότι ἀπέστειλε πρεσβείαν ἐκ τοῦ Μ. πρωτοσυγκέλλου κ. Καλλινίκου καὶ τοῦ διευθυντοῦ τοῦ Α' πατριαρχικοῦ Γραφείου κ. Ἰωάννου Δ. Τανταλίδου, οἵτινες διερμηνεύσαντες πρὸς τὸν ἐορτάζοντα πρεσβευτὴν τὰς συγχαρητηρίους πατριαρχικὰς εὐχὰς ἐπέδωκαν ἐπιστολὴν τοῦ παναγιωτάτου οἰκουμενικοῦ πατριάρχου (μετ' ἐπισυννημμένης γαλλιστὶ μεταφράσεως καὶ εἰκονισματίου καλλιτεχνικῶς ἐπεξεργασμένου τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ ἐπὶ ἐγκαύστου), ἐξαίρουσαν τὴν συνετωτάτην πολιτείαν τῆς Α. Ἐξοχότητος πρὸς τὰ δίκαια τῆς ἡμετέρας Ἐκκλησίας κατὰ τὸ εἰκοσιπενταετὲς καὶ ἐπέκεινα ἐν τῇ βασιλευούσῃ χρονικὸν διάστημα τῆς δοκίμου καὶ ἐμφρονος ὑπηρεσίας Αὐτῆς. — Ἡ Α. Ἐξ. ὁ πρεσβευτὴς ἀπαντῶν εἰς τὰς πατριαρχικὰς

προσρήσεις ἐξέφρασε τὴν βαθυτάτην αὐτοῦ εὐγνωμοσύνην ἐπὶ τοῖς τεκμηρίοις τῆς ἐκτιμήσεως τοῦ οἴκου. πατριάρχου, ἅτινα, θεωρεῖ, ἐπέιπε, πολύτιμα. Ταῦτα δὲ πάντα διεκοίνωσε χθὲς ἡ Α. Θ. Π. ἐν συνεδρίᾳ τῆς Ι. Συνόδου.

Ἐθνικὰ Φιλανθρωπικὰ Καταστήματα.—Κατὰ τὴν τῆς δευτέρας συνεδρίαν τῶν δύο Σωμάτων, ἐξελέγησαν μέλη τῆς ἐφορίας τῶν Ἐθν. Φιλανθρ. Καταστημάτων οἱ κκ. Η. Ἡλιάσκος, Σ. Παντερμαλῆς καὶ Στ. Ναρλῆς, εἰς ἀντικατάστασιν τῶν τὴν διετὴ αὐτῶν περίοδον συμπληρώσαντων καὶ ἀποχωρούντων κκ. Ι. Σιώτου, Χ. Λάγου καὶ Η. Ἡλιάσκου, ὄντος ἐκλεξιμῶ καὶ αὐθις.

Ἐθνικὸν Ὁρφανοτροφεῖον.—Ἐν τῇ κοινῇ συνεδρίᾳ τῶν δύο Σωμάτων τῆς δευτέρας (15 μεσοῦντος), ὑποβληθείσης αἰτήσεως τῆς ἐφορίας τοῦ ἐν Πριγκίπῳ Ἐθν. Ὁρφανοτροφείου, ἐνεκρίθη ἡ τροποποίησις τινῶν ἀρθρῶν ἐκ τοῦ κανονισμοῦ, ὡς ἐξῆς: Α'. Ὁ ἀριθμὸς τῶν ὀρφανῶν, σχετικῶς πρὸς τὴν σημερινὴν οἰκονομικὴν κατάστασιν τοῦ Ὁρφανοτροφείου, ὀρίζεται τό γε νῦν εἰς 150 αὐξανόμενος ἐκάστοτε ἀναλόγως τῆς αὐξήσεως τῶν πόρων. — Β'. Ἐκτὸς τοῦ ὑπὸ τοῦ ἀνωτέρω ἀρθροῦ ὀριζομένου ἀριθμοῦ τῶν ὀρφανῶν, τὸ Πατριαρχεῖον δικαιούται εἰς ἐκτάκτους περιστάσεις ν' ἀποστέλλῃ τό γε νῦν μέχρι πέντε ἐτησίως. — Γ'. Διὰ λόγους, περιεχομένους ἐν τοῖς πρακτικοῖς ἀπονέμεται ἀποκλειστικῶς τῷ κ. Λεωνίδῳ Γ. Ζαρίφῃ ὁ τίτλος τοῦ ἰσοβίου ἀντιπροέδρου. — Προκειμένου δὲ περὶ τοῦ τύπου τῆς σφραγίδος τοῦ Ὁρφανοτροφείου, ὠρίσθη ὅπως ἐν τῷ μέσῳ φέρῃ τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστὸν εὐλογοῦντα τὰ παιδιά.

Πατριαρχ. Κεντρικὴ Ἐκπαιδευτικὴ Ἐπιτροπὴ.—Ἐν τῇ συνεδρίᾳ ταύτῃ, ἀληφθέντος ὑπ' ὄψιν ὅτι ἔληξεν ἡ διετὴς περίοδος τῶν ἐκ τῶν μελῶν τῆς Ἐπιτροπῆς ταύτης, πανιερωτ. μητροπολίτου Σάρδεων κ. Μιχαὴλ, πανοσιολογ. ἀρχιμ. Γρηγορίου Κωνσταντινίδου, καὶ τῶν ἐλλογίμων κκ. Α. Ζαμαρίου, γυμνασιάρχου τοῦ ἐν Σταυροδρομίῳ Ζωγραφείου, Βασ. Μυστακίδου καθηγητοῦ ἐν τῇ Μ. τοῦ Γ. Σχολῇ, ὡς καὶ τοῦ πρὸ μνηῶν παραίτησιν ὑποβαλόντος ἱατροῦ κ. Ἀναστασίου Χρηστίδου, τὰ δύο Σώματα ἐξελέξαντο νέα μέλη τὸν πανιερ. μητροπολίτην Σάρδεων κ. Μιχαὴλ, σχολάρχην τῆς Μ. τοῦ Γ. Σχολῆς, τὸν αἰδεσμ. πρωτοπρεσβύτερον κ. Κωνσταντ. Καλ-

λίτικον, τὸν κ. Α. Ζαμαρίαν, καὶ τοὺς κκ. Ἰωάννην Κ. Χατζόπουλον καὶ Ἰωάννην Α. Σιώτην, ἱατροὺν, παραμενόντων τοῦ τε σεβασμ. προέδρου τῆς Ἐπιτροπῆς μητροπολίτου Ἰκονίου κ. Ἀθανασίου καὶ τοῦ τὸ Δ. Ε. Μ. Συμβουλίου ἐκπροσωποῦντος ἐν αὐτῇ ἐριτίμου κ. Σόλωνος Καζανόβα.

Δ. Ε. Μ. Συμβούλιον.—Ἐν τῇ σημερινῇ αὐτοῦ συνεδρίᾳ τὸ Δ. Ε. Μ. Συμβούλιον διώρισεν ἑπιτροπὴν ἐπὶ τῶν διανεμηθησομένων ἐπὶ ταῖς ἑορταῖς ἐλεῶν συγκειμένων ἐκ τοῦ σεβασμ. μητροπολίτου Ἡλίουπόλεως κ. Ταρασίου, τοῦ ἐκ τῶν μελῶν κ. Κ. Ἀνανιάδου καὶ τοῦ Β' γραμματέως κ. Ἀλκ. Μαυράκη.

Ἐπισκέψεις.—Τῇ κυριακῇ ἡ Α. Θ. Π. ὁ οἰκουμενικὸς πατριάρχης ἀντεπεσκέψατο τοὺς ἔσοχ. πρεσβευτὰς Ἑλλάδος, Ρουμανίας καὶ Σερβίας. —Τῇ δευτέρᾳ ἡ Α. Ε. ὁ πρεσβευτὴς τῆς Ἑλλάδος ἐπεσκέψατο τὴν Α. Θ. Π. καὶ κατόπι τὸν πανιερ. μητροπολίτην Μελενίκου κ. Εἰρηναῖον. Αὐθήμερον δὲ ἐπεσκέψατο τὴν Α. Θ. Π. ἡ Α. Ε. ὁ Κωστάκης Καραθεοδωρῆς ἐφέντης, μέλος τοῦ συμβουλίου τοῦ κράτους. —Χθὲς δὲ ὁ ἐνδοξότατος Βεχᾶ βέης, βοηθὸς τοῦ τμηματάρχου τῶν θρησκευτικῶν ὑποθέσεων ἐν τῷ Ὑπουργείῳ τῆς δικαιοσύνης καὶ τῶν θρησκευμάτων. —Ἐντολῇ τῆς Α. Θ. Π. ὁ πανοσ. Μ. πρωτοσύγκελλος καὶ ὁ διευθυντὴς τοῦ Α' πατριαρχ. Γραφείου κ. Ι. Δ. Τανταλίδης ἐπεσκέψαντο προχθὲς τὸν Ἐξ. ἐπιτετραμμένον τοῦ Μαυροβουνίου κ. Ματάνοβιτς.

Μητροπολιτῶν ἐπισκέψεις.—Ὁ σεβασμ. μητροπολίτης Ἐφέσου κ. Ἰωακείμ ἀντεπεσκέψατο προχθὲς τὰς ΑΑ. ΕΕ. τοὺς πρεσβευτὰς, Ἑλλάδος, Ρουμανίας καὶ Σερβίας, ἐπισκεψαμένους αὐτόν. —Τῇ δὲ τρίτῃ ὁ σεβασμ. μητροπολίτης Διδυμοτείχου κ. Φιλάρετος ἀντεπεσκέψατο τὸν πρεσβευτὴν τῆς Σερβίας.

Ὀνομαστικαὶ ἑορταί.—Τῷ παρελθόντι σάββατῳ, ἑορτῇ τοῦ ἁγίου μάρτυρος Εὐγενίου, ἡ Α. Θ. Π. ὁ οἰκουμενικὸς πατριάρχης συνεχάρη δι' ἐπιστολῆς τῷ πανιερ. μητροπολίτῃ Βανικλούκας καὶ Βιχάτς κ. Εὐγενίῳ, διὰ τοῦ ἱερολογ. δὲ τριτεύοντος τῷ θεοφιλ. ἐπισκόπῳ Συννάδων κ. Εὐγενίῳ, προϊσταμένῳ τοῦ ἱεροῦ ναοῦ τοῦ Σωτῆρος Χριστοῦ ἐν Γαλατῇ. —Τῇ δευτέρᾳ, μνήμῃ τοῦ ἁγίου Ἐλευθερίου, διηρμήνευσε τὰς πατριαρχ. εὐχὰς αὐτοῦ τῷ ἑορτάζοντι κ. Ἐλευθ. Ταπεινῷ, δικηγόρῳ, διὰ τοῦ τριτεύοντος. —Προχθὲς δὲ, μνήμῃ Ἀκινήλ τοῦ προφήτου, ἠΰξατο τὰ εἰκότα διὰ τοῦ ἱερολογ.

δευτερεύοντος τῷ ἑορτάζοντι πανοσιολ. πρωτοσυγκελλῷ κ. Ἀκινήλ Σουλίδῃ, ἐπιτρόπῳ τῆς ἱερᾶς μονῆς Σινᾶ.

Ἑορταὶ σωματείων.—Κατὰ τὰς δύο τελευταίας κυριακάς, δύο τῶν ἀρχαιοτέρων ἐνταῦθα σωματείων, ἡ ἐν Φαναρίῳ Λέσχῃ «Μνημοσύνη» καὶ ἡ ἐν Τατκούλοις Φιλόπτωχος Ἀδελφότης ἐτέλεσαν τὰς ἐνιαυσίους πνευγύρεις αὐτῶν. Καὶ ἐν μὲν τῇ πρώτῃ, τὸν ἐπὶ τῇ ἐνάρξει τοῦ ΜΒ' ἔτους ἀγικισμὸν ἐτέλεσεν ὁ τὴν Α. Θ. Π. τὸν οἰκουμενικὸν πατριάρχην ἐκπροσωπήσας σεβασμ. μητροπολίτης Ἐφέσου κ. Ἰωακείμ, ἐν δὲ τῇ δευτέρᾳ, τὴν αὐτὴν ἡλικίαν ἐχοῦσιν, τὴν Α. Θ. Π. ἐξεπροσώπει ὁ πανιερ. μητροπολίτης Μελενίκου κ. Εἰρηναῖος, ὁ καὶ τὴν εἰθισμένην ἱερὰν λειτουργίαν ἐπιτελέσας.

Πατριαρχικαὶ προσδράσεις.—Ἐν τῇ γενομένην χθὲς κηδείᾳ τοῦ μακαρίτου μικτάρη τοῦ Βογιατζίκιοῦ Ματθαίου Τζελέπη, ἀπὸ πολυετίας ἐπωφελῶς εἰς τὰ ἐκκλησιαστικὰ καὶ σχολειακὰ τῆς κοινοτήτος ταύτης πράγματα λαβόντος μέρος, παρέστη τὰς παραμυθητικὰς προσρήσεις τῆς Α. Θ. Π. ἐρμηνεύων ὁ πατριάρχ. διάκονος κ. Ἀθηναγόρας.

Ἐκκλησίᾳ Ἱεροσολύμων.

Ἡ Α. Σεβ. Μ. ὁ πατριάρχης Ἱεροσολύμων κ. Δαμιανὸς ἐπανῆλθεν ἐκ τῆς εἰς Λύδδην καὶ τὰ πέριξ περιοδείας, ἥδη ἀπὸ τῶν μέσων τοῦ παρελθόντος μηνός. Μετὰ τὴν ἐπάνοδον τοῦ μακαριωτάτου πατριάρχου, ἐγένοντο συνοδικῶς:

Διορισμοί.—Ἡγούμενος τοῦ Ἀγίου Ὀνούφριου διωρίσθη ὁ πανοσιώτ. πρωτοσύγκελλος κ. Ἀμφιλόχιος, τῆς θέσεως κενῆς μενούσης ἀπὸ τοῦ θανάτου τοῦ μοναχοῦ Κυρίλλου. —Ὁ πανοσ. ἱερομ. κ. Μητροφάνης διωρίσθη ἡγούμενος Μπετζάλας. —Ὁ πανοσ. πρωτοσύγκελλος κ. Δοσίθεος ἐγκατεστάθη εἰς τὸ νέον ἡγουμενεῖον Λύδδης.

Ἐκκλησίᾳ Ἑλλάδος

Ἡ Ἱ. Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ἀπαντῶσα εἰς γενομένην αὐτῇ ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας Κωνσταντινουπόλεως πρότασιν περὶ τῆς κοινῇ συνεννοήσει ἐπιβλητέας ποινῆς καὶ τιμωρίας εἰς κληρικούς ἐν τῇ ἁλλοδαπῇ παρ' ἑλληνικαῖς ὀρθοδόξοις κοινότησι διατελοῦντας καὶ ἀπάδουσιν εἰς τὸ ἱερὰτικὸν ἀξίωμα ἐνίοτε ἐπιδεικνυμένους πολιτείας, ἀνεκοίνωσεν ὅτι ἐπιδοκιμάζει καὶ ἀποδέχεται πληρέστατα τὴν ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου κοινὴν σύμπραξιν τῶν δύο Ἐκκλησιῶν.

Η ΛΕΞΙΣ « ΣΤΙΧΑΡΙΟΝ »

Τό τε **στιχίον** καὶ τὸ **στιχάριον** φαίνονται ὄντα ὑποκοριστικά τῆς ἀρχαίας λέξεως **στιχῆ** (ἡ), τῆς σημαίνουσας χιτῶνά τινα. Ἐξ ἐπιγραφῆς τῆς Στρατονικείας (παρὰ τοῖς Lebas et Waddington, Inscriptions grecques, 535) κατεχώρησεν αὐτὴν ὁ δοιδίμος Στέφανος Κουμανούδης ἐν τῇ «Συναγωγῇ λέξεων ἀθησαυρίστων» (ἐν Ἀθήναις 1883) ἐν σελ. 316. Ἐπειδὴ τῷ πολυτίμῳ τούτῳ βιβλίῳ τῶν ἡμετέρων ὀλίγοι χρῶνται, ἀντιγράφω τὸ σημείωμα τοῦ μακαρίτου διδασκάλου :

«**στιχῆ**, ἡ εἶδος χιτῶνος, οὗ τὸ ὑποκορ. **στιχάριον** γνωστότατον καὶ παρ' ἡμῖν ἔτι. ΕΠΙΓΡ. Στρατονικείας (Edict. Dioclet.) L. et W. 535. Τὸ ἔτυμον τῆς λέξ. ἄγνωστον ἐμοί».

Ἐν Θεσσαλονίκῃ, 5 δεκεμβρίου 1903.

Πέτρος Ν. Παπαγεωργίου.

ΣΤΙΧΑΡΙΟΝ*

2. Ἀρχαιότης τῆς λειτουργικῆς χρήσεως τοῦ στιχαρίου καὶ καταγωγὴ αὐτοῦ.

Ἡ ἐν τῇ ἱεουργίᾳ τῆς χριστιανικῆς Ἐκκλησίας χρῆσις ἐνδύματος τοῦ ἀρχαίου χιτῶνος οὐσιωδῶς ὁμοίου πρὸς τὸ νῦν ἐν χρήσει ἐν αὐτῇ στιχάριον ἀνέρχεται μέχρις αὐτῶν τῶν ἀποστολικῶν χρόνων. Ἀληθὲς εἶνε ὅτι ρηταί καὶ σαφεῖς περὶ τούτου μαρτυρίαι ἄρχονται μάλιστα ἀπὸ τοῦ Δ' αἰῶνος¹. Ἀλλ' οὐδεμίαν ὑπάρχει ἀμφι-

* συνέχεια ἀπὸ σελ. 504—506.

1. Τὸν ποδήρη χιτῶνα, δι' οὗ παρίσταται ἐν τῇ Ἀποκαλύψει (α', 13) ἐνδεδυμένος ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου, ὁ ἅγιος Εἰρηναῖος ὁ Λουγδούνων ἀποκαλεῖ ἱερατικόν τι (aliquid sacerdotale) κατὰ αἰρέσιν. Migne, VII, 1040). Ἐκ τῆς τοιαύτης προσωνυμίας, ὡς καὶ τοῦ ὑπὸ τοῦ ἰδίου ἰ. συγγραφέως χαρακτηρισμοῦ τοῦ ἀρχιερατικοῦ ποδήρους τῆς Π. Δ. ὡς τύπου τοῦ ποδήρους τούτου, συνάγουσιν τινες (Kraus, R. E. σ. 180), ὅτι κατὰ τὸν χρόνον τοῦτον (2ος αἰὼν) ὁ ποδήρης χιτῶν ἀπετέλει τὴν ἰ. στολὴν τῶν κληρικῶν τῆς χριστιανικῆς Ἐκκλησίας. Ὡς λειτουργικὴν στολὴν ἐθεώρησάν τινες τὰ ἐνδύματα (tunica dalmatica, byrrhus), ἅπερ ἐφόρει ἀγόμενος εἰς τὸ μαρτύριον ὁ ἅγ. Κυπριανός (Acta Cypriani c. 5. Migne, III, 1564.) Ἀλλ' ἐκ τῶν συμπεριλαμβανόμενων δῶλον γίνεται, ὅτι ταῦτα ἦσαν ἡ συ-

βολίς, ὅτι καὶ κατὰ τοὺς τρεῖς πρώτους αἰῶνας πάντες οἱ ἐκ τοῦ κλήρου ἐφόρουσαν κατὰ τὴν ἱεουργίαν τὸ στιχάριον (ἐνδύμα δηλαδὴ οὐσιωδῶς ὁμοίον πρὸς τὸ νῦν ἐν χρήσει στιχάριον). Τοῦτο δείκνυται ἐξ εἰκονογραφικῶν καὶ πλαστικῶν μνημείων ἀνγκομένων εἰς τοὺς χρόνους τούτους², συνάγεται δὲ μετὰ πάσης τῆς

νήθης κοινῇ τοῦ ἁγίου στολῇ. (Πρβλ. Braun, σ. 24, σημ. 2).

—Προσφωνῶν τοὺς ἐπὶ τῇ καθιερώσει τῆς ἐν Τύρῳ βασιλικῆς συνηγμένους αὐτοῖσι ἐπισκόπους καὶ ἱερεῖς Εὐσέβιος ὁ Καισαρείας προσαγορεύει αὐτοὺς διὰ τῶν λέξεων: «ὦ φίλοι Θεοῦ καὶ ἱερεῖς οἱ τὸν ἅγιον ποδήρη καὶ τὸν οὐράνιον τῆς δόξης στέφανον . . . περιβεβλημένοι» (Ἐκκλ. Ἰστ. βιβλ. 10, κεφ. 4. Migne, XX, 849.) Ἡ προσαγόρευσις ἐπιδέχεται καὶ μεταφορικὴν ἐρμηνείαν (Marriott, Vest, σ. 187—188), ἀλλ' ἡ παρατήρησις (Braun σ. 25), ὅτι ἀφορμὴν εἰς αὐτὴν ἔδωκε τὸ ἐπιβάλλον τῶν μακρῶν ποδήρων χιτῶνων, δι' ὧν ἦσαν ἡμφιεσμένοι οἱ προσαγορευόμενοι ἰ. ἄνδρες φαίνεται οὐχ ἥττον ὀρθή. (Πρβλ. Wibpert, σ. 35. Kraus, R. E, σ. 180. Πρβλ. καὶ τὴν ἀνάλογον ἀποστροφὴν πρὸς τὸν πατέρα τοῦ ἁγ. Γρηγορίου τοῦ Ναζιανζηνοῦ: «διὰ τοῦτο χρεῖς τὸν ἀρχιερέα καὶ περιβάλλεις τὸν ποδήρη» (Migne, XXXV, 830. Marriott Vest, σ. 188—189). Ὁ ἅγιος Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος ἐν τῇ 82ᾳ ὁμιλίᾳ αὐτοῦ εἰς τὸν Ματθαῖον ἀπευθυνόμενος πρὸς τοὺς διακόνους λέγει: «τοῦτο ὑμῶν ἡ ἀξία, τοῦτο ἡ ἀσφάλεια, οὐχ ἵνα λευκὸν χιτῶνισκον καὶ ἀποστίλδοντα περιβαλλόμενοι περιήτε» (Migne, LVIII, 745). Ὑπὸ τῇ, λευκὴν ἐσθίῃτα, περὶ ἧς ποιεῖται λόγον ἐν τῷ κατὰ Πελαγίανων διαλόγῳ (Migne XXXII, 524 ὁ Ἰερώνυμος: «Quae sunt rogo inimicitias contra Deum si tunicam habuero mundiore? Sin episcopus, presbyter et repiquus ordo ecclesiasticus in administratione sacrificiorum candida veste processerint» νοοῦσι (Braun σ. 26) δικαίως τὸ στιχάριον, ὃ ἄλλως καὶ ρητῶς ὁ αὐτός ἰ. ἀνὴρ μνημονεύει ἐν τῇ πρὸς Ἡλιόδωρον ἐπιστολῇ (Migne, XXII, 597), ἐνθ' ἀναφέρει τὴν ὑπὸ τοῦ πρεσβυτέρου Νεπωτιανοῦ κληροδοτήσιν αὐτῷ χιτῶνος, ὃν ἔκεῖνος ἐν τῇ διακονίᾳ τοῦ Χριστοῦ (in ministerio Christi) ἐφόρει. Τὴν χρῆσιν τοῦ λειτουργικοῦ χιτῶνος ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ τῆς Γαλιλαίας πρῶτος ἀναφέρει ὁ Σουλπίκιος Σευῖρος (περὶ τὰς ἀρχὰς τοῦ Εἰς αἰῶνος. Dialogus II, 1. Migne, XX, 201), ἐν δὲ τῇ τῆς Ἀφρικῆς ὁ 41ος κανὼν τῆς οὐτῶ καλουμένης 4ης ἐν Καρθαγένη συνόδου (Harduin Collect. Concl, 931). Ἐν τῷ ἐν Ραβέννῃ ναφ τοῦ ἁγ. Βιταλίου σφίζεται ψηφιδωτὴ εἰκὼν, εἰς τοὺς χρόνους τῷ Ἰουστινιανῷ ἀναγομένη, εἰκονίζουσα ἐν ἄλλοις ἐπίσκοπον καὶ δύο διακόνους τὴν λειτουργικὴν αὐτῶν ἡμφιεσμένους στολὴν, φοροῦντας δὲ πρῶτον πάντων τὸν ποδήρη χιτῶνα (Πρβλ. ἐν ἄλλοις Ποκρόδσκη, Σχεδιάσμα εἰκονογραφίας καὶ τέχνης, ἔκδ. Α', σ. 130—131). Μαρτυρίας περὶ τῆς κατόπιν χρήσεως αὐτοῦ ἐν τῇ Δυτικῇ Ἐκκλησίᾳ, βλπ. παρὰ Braun σ. 26 x ἐ.

2. Ἐνταῦθα ἀναγονται ἐξεικόνισις τῆς «κλάσεως τοῦ ἄρτου» (τ. ἔ. τῆς εὐχαριστίας), ἐν ᾗ ὁ τελεστής ἐπίσκοπος παρίσταται φορῶν ποδήρη χιτῶνα (Wilpert, σ. 34), ἐξεικόνισις χειροτονίας διακόνου, ἐν ᾗ ὁ τε ἐπίσκοπος καὶ ὁ διάκονος φοροῦσι τοιοῦτον χιτῶνα (Marriott, πίναξ XVII, Kraus, Gesch. der

πιθανότητος τὸ μὲν ἐκ τῆς ἀναμφισβητήτου ἀπὸ τοῦ Δ' αἰῶνος λειτουργικῆς χρήσεως ἐν τῇ καθόλου Ἐκκλησίᾳ τοῦ στιχαρίου, οὐδαμῶθεν φαινομένης ὡς νεωτερισμοῦ τῶν χρόνων τούτων, τὸ δὲ ἐκ τῆς κατὰ τοὺς πρώτους αἰῶνας τῆς χριστιανικῆς Ἐκκλησίας κοινῆς ἐν τῷ ἑλληνορρωμαϊκῷ κόσμῳ ἀμφιέσεως, ἧς τὸ κύριον καὶ ἀπαρξίτητον στοιχεῖον (ἐξαιρέσειν ἐποιοῦντο φιλόσοφοι τινες φοροῦντες μόνον ἱμάτιον) ἦν ἔνδυμα οὐσιωδῶς ὅμοιον τῷ λειτουργικῷ στιχαρίῳ, ὁ χιτῶν³. Ἰδίως λειτουργικῆς στολῆς οὕτω ὑπαρχούσης κατὰ τοὺς χρόνους τούτους ἐν τῇ χριστιανικῇ Ἐκκλησίᾳ⁴ οἱ λειτουργοὶ αὐτῆς ἐφόρουσαν καὶ ἱεουργοῦντες στολὴν ὁμοίαν πρὸς τὴν κοινὴν, ἐφόρουσαν ἄρα πρώτιστα καὶ μάλιστα τὸν χιτῶνα (ἔνδυμα κατὰ τὰ ρηθέντα οὐσιωδῶς ὅμοιον πρὸς τὸ στιχάριον). Ἀλλ' ὁ χιτῶν τῶν κληρικῶν, καὶ δὴ ἱεουργούντων, ἦν ἐκ πρώτης ἀρχῆς κατὰ κανόνα οὐχὶ ὁ τοῦ συνήθους τότε βίου βραχὺς μέχρι τῶν γονάτων ἐξικνούμενος χιτῶν τῶν ἀρχαίων, ἀλλ' ὁ κατ' ἐπίδρασιν ἀνατολικὴν εἰσαχθεὶς παρὰ τοῖς ἑλλησι καὶ ρωμαίοις ποδήρης μέχρι τῶν σφυρῶν καθήκων χειριδωτὸς χιτῶν. Ὁ χιτῶν οὗτος ἐν τοῖς παλαιοτέροις χρόνοις ἐτι ἐπὶ Κικέρωνος (Cat. or. 2, 10) ἐθεωρεῖτο

Christl. Kunst, τ. Α', σ. 166), ὁ ἀξιοσημείωτος ἀνδρὶς τοῦ Ἱππολύτου, ἀναγόμενος εἰς τὰ μέσα τῆς Γ' ἑκατονταετηρίδος, ἐν ᾧ παρίσταται οὗτος ἐπὶ τοῦ ἐπίσκοπικοῦ θρόνου καὶ διδάσκων, φορεῖ δὲ ποδήρη χιτῶνα καὶ ἱμάτιον (Wilpert, σ. 34. Kraus Gesch. d. christ. K., τ. Α', σ. 229. Pératé, Archeologie Chrétienne σ. 292-293 κ. λ. π.).

3. Τὴν κοινὴν ἀμφιέσιν κατὰ τοὺς χρόνους τούτους ἐν Συρίᾳ, Μ. Ἀσίᾳ, Ἑλλάδι, Ρώμῃ ἀπετέλει ὁ χιτῶν (tunica) εἴς ἢ πλείους (οἱ ρωμαῖοι ἐφόρουσαν συνήθως δύο, τοῦ ἐσω ἐπέχοντος τὴν θέσιν τοῦ ἡμετέρου ὑποκαμίσου) ἐπάλληλοι, καὶ ἐπέβλημά τι, ἱμάτιον (toga, pallium). «Τῷ θέλοντί σοι κριθῆναι καὶ τὸν χιτῶνά σου λαβεῖν ἄφες αὐτῷ καὶ τὸ ἱμάτιον Ματθ. ε', 40). Τὸ τελευταῖον τοῦτο παρίστανται φοροῦντες οἱ εἰρηνικὰ μετερχόμενοι ἔργα, ἄρχοντες, πολιτικοὶ κλπ. καὶ, διὰ τὸ σεμνὸν τῆς πλήρους περιβολῆς, οἱ θρησκευτικῶν τελετῶν καὶ πανηγύρεων μετέχοντες, καθ' ὃν τρόπον οἱ λοιποὶ, ὧν τὰ ἔργα ἀπαιτοῦσιν ἐλευθέραν κίνησιν, φοροῦσι χιτῶνα μόνον. Οὕτως ἐν ταῖς ἀρχαίαις χριστιανικαῖς κατακόμβαις παρίσταται καὶ ὁ Κύριος ὅτε μὲν φορῶν τὸν χιτῶνα καὶ τὸ ἱμάτιον (ὅσας παρίσταται καθήμενος μεταξὺ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ καὶ ἐν μέσῳ τῶν ἑβραίων διδασκάλων, ἐν ταῖς θαύμασι τοῦ λαπλασιασμοῦ τῶν ἄρτων, ἐν τῇ εὐλογίᾳ τῶν παίδων, τῇ ἀναστάσει τοῦ Λαζάρου), ὅτε δὲ μόνον τὸν χιτῶνα (ὅσας παρίσταται ὡς καλὸς ποιμὴν).

4. Πρὸς τὸ ἀνωτέρω μνημονευθέντα εἰκονογραφικὰ μνημεῖα τῶν τριῶν πρώτων αἰώνων, ὡς καὶ τὴν ἐν τῇ κατακόμβῃ τοῦ Καλλίστου εἰκονιστὴν τελέσεως τῆς Εὐχαριστίας, τοῦ τελοῦντος λειτουργοῦ ἡμπεσμένου ἱμάτιον μόνον (ἐν ἄλλοις Pératé, σ. 137).

γυναικώδης καὶ ἀπρεπής. Ἀλλ' οὐχ ἥττον φοροῦσιν αὐτὸν καὶ κατὰ τοὺς χρόνους τούτους (κατὰ τοὺς ποιητάς) καὶ θεοὶ καὶ ἥρωες καὶ μάντιες (Marquardt, Privatleben d. Römer, II, σ. 563) καὶ (ἐν τῇ κλασικῇ τέχνῃ) οἱ κιθαρωδοί. Ἐν δὲ ταῖς ἀνγλύφῳις παρυστάσεσι τοῦ θριαμβευτικοῦ τόξου τοῦ Μ. Κωνσταντίνου φορεῖ αὐτὸν ὁ αὐτοκράτωρ αὐτὸς καὶ οἱ ἐν τέλει, τοῦ πλήθους ἡμπεσμένου βραχεῖς χιτῶνας, ἐφ' ᾧ ὁ ἱερός Αὐγουστίνος σημειοῦται «Talaes et manicas tunicas habere apud Romanos veteres flagitium erat, nunc autem honesto loco natis, cum tunicati sunt non eas habere flagitium est» (De doctr. christ. Migne, XXXIV, 74). Ἐντεῦθεν δῆλον, ὅτι καὶ πρότερον αἰσθητὴ οὐσα ἡ μεγαλοπρέπεια καὶ σεμνότης τοῦ ποδήρους χιτῶνος⁵, σὺν τῷ χρόνῳ προῖοντι, ἰδίως ἀπὸ τῆς Γ' ἑκατονταετηρίδος, αὕτη κατέστη αἰσθητοτέρα εἰς τρόπον ὥστε ὁ χιτῶν οὗτος ν' ἀποτελῇ ἤδη τὸ ἔνδυμα τῶν μᾶλλον διακεκριμένων πολιτῶν, οἷς, ἐν τοῖς πρώτοις, ἐν τῇ χριστιανικῇ Ἐκκλησίᾳ κατελέγοντο οἱ κληρικοὶ αὐτῆς καὶ δὴ ἱεουργοῦντες⁶. Τούτου ἕνεκα καὶ ἐν τῇ μνημονευθείσῃ ἄνω τοιχογραφίᾳ τῶν κατακομβῶν, ἐν ᾗ παρίσταται ἡ κλάσις τοῦ ἄρτου (ἡ τέλεσις τῆς Εὐχαριστίας), ὁ τελεστής αὐτῆς ἐπίσκοπος φορεῖ ποδήρη χιτῶνα, ὃν τρόπον καὶ ὁ ἐπίσκοπος ὁ τελῶν τὴν χειροτονίαν τοῦ διακόνου, ταύτῃ ἐπίσης φοροῦντος ἔνδυμα, καὶ ὁ (ἄγ.) Ἱππόλυτος ἐπὶ τῆς ἀρχιερατικῆς καθέδρας καθήμενος. Ἀλλ' ἡ ἱερότης τῶν μυστηρίων προῦκχλεσε πρώτῳ διακρίσιν τῶν στιχαρίων (τῶν ποδήρων χιτῶνων, τῶν ἐν τῇ τελέσει αὐτῶν φορουμένων) ἀπὸ τῶν τοῦ συνήθους βίου. Οἱ ποδήρεις δηλονότι χιτῶνες, ὧν οἱ λειτουργοὶ τῆς χριστιανικῆς Ἐκκλησίας ἐποιοῦντο χρῆσιν κατὰ τὴν ἐπιτέλεσιν τῶν λειτουργικῶν αὐτῶν καθηκόντων, μὴ διαφέροντες τῶν κοινῶν ἢ πιθανώτατα μόνον κατὰ τὴν ποιότητά καὶ πολυτιμότητά⁷, ἀπετίθεντο μετὰ τὴν ἱεροτελεστείαν,

5. Πρὸς τὸ Ἀρτεμιδώρου (συγχρόνου τοῦ αὐτοκρ. Ἀδριανοῦ) Ὀνειροκριτικὰ, II, 3 «Ἐν μὲν ταῖς ἑορταῖς καὶ πανηγύρεσιν οὔτε ποικίλη, οὔτε γυναικεῖα βλάβητι τινὰ ἐσθῆς» Πρὸς καὶ Marriott, Vest, σ. X.

6. Ὁ ποδήρης χιτῶν τῶν ἀρχαίων ἦν ἅμα καὶ χειριδωτὸς (tunica manicata) ὡς τὸ στιχάριον, καθ' ὃν χρόνον ὁ βραχὺς χιτῶν αὐτῶν ἐστερεῖτο ὅλως χειρῶν ἢ εἶχε βραχεῖας τοιαύτας (colobium, κολόβιον).

7. Hippolyt. can. 37 «quotiescumque episcopussacramentis frui vult congregentur diaconi et sacerdotes apud eum, induti vestimentis albis purioribus vestimentis totius populi, potissimum autem mundis.

τῶν λειτουργῶν περιβαλλομένων αὐθις τὴν συνήθη κοινὴν αὐτῶν στολὴν⁸. Τοῦ κοινοῦ τούτου τύπου τῆς ἀμφιέσεως μετεβλήθέντος ἐν τοῖς κατόπιν χρόνοις, ἡ χριστιανικὴ Ἐκκλησία διετήρησε τὸ διὰ τῆς πολιᾶς αὐτῆς ἀρχαιότητος καθιερωθὲν σεμνὸν καὶ μεγελοπρεπὲς τοῦτο ἔνδυμα.

Ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὴν γενικῶς σήμερον ἐν τῇ ἐπιστήμῃ γενομένην ἀποδεκτὴν ταύτην γνώμην (πρὸς. Kraus, R. E., σ. 176. Diction. Martigny des antiqu. chrét., σ. 780—781) διὰ τῶν μέσων αἰώνων καὶ τῶν κατόπιν χρόνων ἐδέσποζεν ἡ γνώμη τῆς καταγωγῆς τοῦ στιχαρίου ἐκ τοῦ ἱερατικοῦ ποδήρου τῆς Π. Δ. Ἡ θεωρία αὕτη, ἣν ὑποκινίσανται πρὸς ἡμῖν ῥήσεις, οἵκαὶ ἡ μνημονευθεῖσα προσχώρεσις τοῦ Εὐσεβίου («ὡ φίλοι Θεοῦ καὶ ἱερεῖς, οἱ τὸν ἅγιον ποδήρη . . . περιβεβλημένοι», τὰ πρὸς τὸν πατέρα λόγια τοῦ ἁγίου Γρηγορίου τοῦ Ναζιανζηνοῦ «διὰ τοῦτο χρεῖς τὸν ἀρχιερέα καὶ περιβάλλεις τὸν ποδήρη» (Migne XXXV, 830), ἡ παρομοίωσις Γερμανοῦ Κωνσταντινουπόλεως, «ἡ στολὴ τοῦ ἱερέως ὑπάρχει κατὰ τὸν ποδήρη Ἀκρόων», τὰ τῆς Ἀννης Κομνηνῆς «τὸν ποδήρη καὶ τὴν ἐπωμίδα τὴν ἀρχιερατικὴν ἐνδεδυμένον» καὶ «τὸν ἀρχιερατικὸν ποδήρη καὶ τὴν κίδαριν ἡμφιέσχετο . . . καὶ τὴν ἐπωμίδα» (Ἀλεξιάς. Migne CXXXI, σ. 104 καὶ 145) ἐκκλησιολογία καὶ ἀνεπτύχθη ἐν τῇ Δύσει. Οἱ κατὰ τὸν τρόπον τῶν ἡμετέρων ὑπαινωμοὶ τῶν παλαιότερων (clericos . . . secundu[m] Aaron talarem

8. Περὶ τοῦ πάπα Στεφάνου (253—257) φέρεται ὅτι hic constituit sacerdotes et levitas (diaconos) vestibus sacris in usu quotidiana non uti nisi in ecclesia tantum. Ἐκ τῆς διατάξεως ταύτης, δείκνυται ὅχι ὅτι ὁ πάπας Στέφανος εἰσήγαγεν ἰδίαν λειτουργικὴν διὰ τὸν κλῆρον στολὴν διακρινομένην κατὰ τὸ σχῆμα τῆς κοινῆς, ἀλλ' ὅτι ἀπηγόρευσε τὴν ἐν τῷ κοινῷ βίῳ χρῆσιν τῆς ἐν τῇ ἱεροτελεσίᾳ φορουμένης· διότι, διὰ τὴν ἑλλειψὶν ἀκριβῶς οὐσιώδους διαφορᾶς μεταξὺ αὐτῶν, κληρικοὶ τινες ἐφόρουν τὴν τελευταίαν καὶ ἐν τῷ ἰδιωτικῷ βίῳ. Kraus, R. E., σ. 180

Ὁ ἱ. Ἱερώνυμος ἐν ἐρμ. εἰς Ἱερεμ. κ 44, λέγει «per quae discimus non quotidianis et quibus libet pro usu vitae communis pollutio vestibibus non ingredi debere in sancta sanctorum sed munda consuetudine». (Migne, XXII, 607). Πρὸς. καὶ μνημονευθεῖσαν ἐπιστολὴν πρὸς Ἡλιόδωρον «tunicam qua utebas in ministerio Christi». Εὐδὴλον δὲ ὅτι αἱ μαρτυρίαι αὗται τοῦ ἱ. Ἱερωνύμου δύνανται νὰ ἔχωσι σημασίαν καὶ διὰ τὴν παλαιότεραν πρᾶξιν τῆς Ἐκκλησίας. Ἐν ταῖς Ἀποστολικαῖς Διαταγαῖς (VIII, 12) ἀναγινώσκουμεν «εὐξάμενος οὖν καθ' ἑαυτὸν ὁ ἀρχιερεὺς ἅμα τοῖς ἱερεῦσι καὶ λαμπρὰν ἐσθῆτα μετενδύς καὶ στὰς πρὸς τῷ θυσιαστηρίῳ». «Ὅτι τὸ λαμπρὸν—λευκὸς ἐνταῦθα πρὸς. καὶ Μάρκ. Θ', 3 Λουκ. κδ', 4. καὶ τὸ τοῦ ἁγ. Χρυσόστομου ἐν 82^α ὁμιλ. εἰς Ματθ. «λευκὸς καὶ ἀποστρίβων χιτωνίσκος».

vestem induere (oportet). Coll. cam. s. Isidoro Hispall. ascr. Migne, LXXXIV, 583) ἀπὸ τῆς Θ' ἐκκτονταετηρίδος προέχονται εἰς συστηματικὴν ἀπόπειραν, ὅπως κατὰδειχθῇ ἡ ὁμοιότης καὶ ἀνalogία τῶν ἱερῶν ἀμφίων τῆς χριστιανικῆς Ἐκκλησίας πρὸς τὰ τῆς Π. Δ. Συνωδὸς δὲ τῇ ἀσμένως ἀποδεκτῇ γενομένη ταύτῃ θεωρίᾳ, ὀφειλομένη κυρίως εἰς τὴν ἀγνοίαν τῆς κλασσικῆς ἀρχαιότητος, δι' ὅλου τοῦ ἀπὸ τοῦ Θ' ἕως τοῦ ΙΓ' αἰῶνος χρόνου, πολλαπλασιάζονται ἐνταῦθα καὶ τροποποιοῦνται τὰ τὴν ἀρχιερατικὴν ἰδίως στολὴν ἀποτελοῦντα ἱερὰ ἄμφια, ρυθμιζόμενα κατὰ τὰ τῆς Π. Δ. Ἀλλ' ὅτι ἡ θεωρία αὕτη εἶνε ἀσύστατος ἀποδείκνυται ἐκ πολλῶν 1) ἐκ τῆς παντελοῦς ἐλλείψεως ἀρχαίων μαρτυριῶν ὑποστηριζουσῶν αὐτήν· 2) ἐκ τῆς παρὰβολῆς τῶν ἱερῶν ἀμφίων τῆς χριστιανικῆς Ἐκκλησίας πρὸς τὰ τῆς Π. Διαθήκης. Ἀληθές εἶνε ὅτι τὸ στιχάριον δὲν διαφέρει οὐσιωδῶς τοῦ ἱερατικοῦ ποδήρου τῆς Π. Διαθήκης, ἀλλ' ἂν τοῦτο εἰσῆχθῃ εἰς τὴν χριστιανικὴν λατρείαν κατ' ἀπομίμησιν ἐκείνου, δὲν ἐξηγεῖται ποσῶς διατρίβῃ ἡ ἀπομίμησις νὰ περιορισθῇ ἐν τούτῳ μόνῳ τῷ ἱερῷ ἔνδυματι καὶ νὰ μὴ ἐπεκταθῇ καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων· καὶ 3) ἐκ τῶν περιωθέντων μέχρις ἡμῶν εἰκονογραφικῶν καὶ πλαστικῶν μνημείων τῆς ἀρχαίας χριστιανικῆς τέχνης.

Οἱ ὁπαδοὶ τῆς θεωρίας ταύτης προβάλλουσιν ἐπιχειρήματα τινὰ πρὸς ὑποστήριξιν αὐτῆς, οἳ εἰσιν ἐσωτερικὰ μὲν τάδε· Ὅτι ἤδη πρὸ τοῦ σταυρικοῦ αὐτοῦ θανάτου Ἰδρυσεν ὁ Κύριος τὴν χριστιανικὴν ἱερωσύνην καὶ θυσίαν τούτων δὲ τὰ πρότυπα ὑπῆρχον ἐν τῇ Π. Διαθήκῃ. Τῆς οἰκονομίας τῶν θείων μυστηρίων πιστευθείσης πρῶτον τοῖς Ἀποστόλοις, τούτοις ὡς εἰκὸς ἀνῆκεν ἡ διέταξις τῶν ἀπαιτούμενων πρὸς ἐμπρέπουσαν τέλεσιν αὐτῶν. Ἀλλὰ πρὸς τοῦτο ἔστρεφον φυσικῶς τὸ βλέμμα οἱ Ἀπόστολοι πρὸς τὸ πρότυπον τῆς Κ. Διαθήκης τὴν Παλαιάν, πρὸς τὰς ἱεροπραξίας καὶ τὰ ἔνδυμα αὐτῆς, ἂν μὴ πρὸς τελείαν παρὰβολὴν ἀπάντων τούτων, ἀλλὰ γε πρὸς ποδηγητήσιν καὶ παρὰδειγματισμὸν, τοσούτῳ μᾶλλον, ὅσω πρὸς τοῦτο ἦγεν αὐτοὺς καὶ ὁ χαρκατῆρ τῆς πρώτης χριστιανικῆς Ἐκκλησίας ἀποτελεσθείσης ἐξ ἰουδαίων οἰκείως ἐχόντων πρὸς τὴν ἱερατικὴν τῆς Π. Διαθήκης ἀμφίεσιν (πρὸς. Braun σ. 41). Ἀλλ' αἱ περιστάσεις, ὑφ' ἃς εὐρίσκοντο οἱ Ἀπόστολοι, ἦσαν ἥκιστα πρόσφοροι πρὸς εἰδικὴν μέριμναν καὶ διακκανόνισιν παρομοίων ζητημάτων, ἡ δὲ θυσία τῆς Κ. Διαθήκης διέφερε τῆς Παλαιᾶς καταργηθείσης ἐν τῷ σταυρικῷ θανάτῳ τοῦ Κυρίου, δὲν ἦτο δὲ ποσῶς φυσικὸν νὰ παρὰλάβωσιν οἱ χριστιανοὶ στολὴν ἀναμιμνήσκουσαν τὴν καταργηθεῖσαν ταύ-

την θυσίαν. Εὐδὴλον δ' ἐπὶ τούτοις, ὅτι ἐφ' ὅσον τῇ θεωρίᾳ ταύτῃ ἀντιστρατεύονται αὐτὰ τὰ πράγματα, αἱ ἱστορικαὶ δηλαδὴ καὶ ἀρχαιολογικαὶ μαρτυρίαι, οἱ ἐσωτερικοὶ ὑπὲρ αὐτῆς λόγοι οὐδὲν ἰσχύουσιν.

Ἐξωτερικὰ ἐπιχειρήματα ὑπὲρ τῆς θεωρίας ταύτης προσάγονται 1) ὅτι κατὰ τὴν παρ' Εὐσεβίῳ μαρτυρίαν τοῦ Ἡγησίππου, ὁ ἀπόστολος Ἰάκωβος ἐφόρει λινοῦν ἔνδυμα, «τούτῳ μόνῳ ἐξῆν εἰς τὰ ἅγια εἰσιέναι, οὐδὲ γὰρ ἔρεοῦν ἐφόρει, ἀλλὰ σινδόνας (Εὐσεβ. Ἐκκλ. Ἰστ. II, 23. Migne XX, 195). Ἀλλ' ἡ δῆλωσις τοῦ Ἡγησίππου, ὅτι ἀκριβῶς διὰ τὸν λόγον τοῦτον ἐπετρέπετο αὐτῷ μόνῳ ἢ εἰς τὸν ἰουδαϊκὸν ναὸν εἰσοδος καθίστησι φανερόν, ὅτι οἱ λοιποὶ Ἀπόστολοι, οἷς δὲν ἐπετρέπετο ἢ εἰς τὸν ναὸν εἰσοδος, οὐδὲ ὡς λειτουργικὸν ἔνδυμα ἐφόρουσαν **λινοὺς ποδιῆρεις** (πρβλ. Braun σ. 41—42). 2) ὅτι κατ' ἄλλας μαρτυρίας οἱ ἀπόστολοι Ἰωάννης, Ἰάκωβος καὶ Μάρκος ἐφόρουσαν ἐπὶ τοῦ μετώπου ὡς ἐπίσκοποι τὸ «πέταλον» καὶ 3) ὅτι κατὰ τὴν μαρτυρίαν τοῦ ἀγνώστου συντάκτου τοῦ βίου τοῦ ἁγίου Σιλβέστρου, Εὐφρόσυνος ὁ Παμφυλίας ἐκέκτητο κολόβιον ἓν, ὅπερ τοῦ μεγάλου ἀποστόλου καὶ ἀδελφοῦ τοῦ Κυρίου Ἰακώβου ἔλεγεν εἶναι (Kraus R. E. σ. 181). Ἐνδυμὰ τι Ἀποστόλου ἡδύνατο βεβαίως νὰ περισωθῇ ἐν τοῖς κατόπιν χρόνοις καὶ νὰ φυλάσσεται ὡς ἱερὸν κειμήλιον, ἀλλ' οὐτ' ἐκ τούτου, οὐτ' ἐκ τοῦ ἰδιαιτέρου τυχόν διακόσμου τῆς στολῆς Ἀποστόλου τινὸς δυνάμεθα νὰ συναγάγωμεν περὶ τῆς ἰουδαϊκῆς ἢ ἀποστολικῆς προελεύσεως τῆς λειτουργικῆς στολῆς.

Εἰδικὸν λειτουργικὸν ἔνδυμα διάφορον τῶν τοῦ κοινοῦ βίου ἐθεωρήθη ὑπὸ τινων ἢ «ἱερὰ στολή», ἢν, κατὰ τὴν μαρτυρίαν τοῦ ἱ. Θεοδώρητου, Κωνσταντίνος ὁ Μ. ἔπεμψε Μακκρίῳ τῷ Ἱεροσολύμων. Ὁ ἱ. Θεοδώρητος περὶ τούτου διηγείται: «ἤκιστα δὲ αὐτὸν (τὸν Κωνσταντῖνον ὁ Ἀκάκιος) χαλεπῆναι πεποίηκεν, ἃ κατὰ τοῦ Κυρίλλου συντέθεικε. Τὴν γὰρ ἱερὰν στολήν, ἣν ὁ πανεύφημος Κωνσταντῖνος ὁ βασιλεὺς, τὴν τῶν Ἱεροσολύμων Ἐκκλησίαν γεραίρων, δεδώκει τῷ Μακκρίῳ, τῷ τῆς πόλεως ἐκείνης ἀρχιερεῖ, ἵνα ταύτῃ περιβαλλόμενος τὴν τοῦ θεοῦ βαπτίσματος ἐπιτελῇ λειτουργίαν, ἐκ χρυσῶν δὲ αὕτη κατεσκευάστο νημάτων, πεπρακέναι τὸν Κύριλλον ἔφη, καὶ ταύτην τινὰ τῶν ἐπὶ τῆς θυμέλης λογιζομένων πριάμενον περιβαλέσθαι μὲν, ὀρχούμενον δὲ πεσεῖν καὶ συνθλιβῆναι καὶ θανάτῳ παραδοθῆναι» (Ἐκκλ. Ἰστ. II, 23 Migne, LXXXII, 1065). Ἐκ τῆς μαρτυρίας ταύτης συνάγομεν μόνον, ὅτι ὁ Μ. Κωνσταντῖνος ἀκολουθῶν τῷ ἔθει τῶν χρόνων αὐτοῦ, καθ' ὃ οἱ αὐτοκράτορες ἐποιοῦντο δωρεὰς πλουσίως κεκοσμημένων ἔνδυμάτων, τιμῶν τὴν Ἐκκλησίαν τῶν

Ἱεροσολύμων, ἐποίησατο τῷ προέδρῳ αὐτῆς Μακκρίῳ ἀνάλογον δωρεάν. Τὴν στολήν ταύτην ἡδύνατο νὰ λάβῃ ὁ Μ. Κωνσταντῖνος κατὰ τὸ παράδειγμα τῶν προκτόχων αὐτοῦ ἐκ τοῦ αὐτοκρατορικοῦ ἱμκτιοφυλακίου καὶ δὴ μερικώτερον ἐκ τοῦ Vestiarium Pontificium τ. ἑ. τοῦ τμήματος τῆς πολυτελοῦς ἀμφιέσεως, ἣν περιεβάλλετο οὗτος ὡς pontifex maximus, ἡδύνατο δὲ νὰ πορισθῇ ταύτην καὶ ἐκ τῶν ἐν τοῖς ναοῖς τῶν ἐθνικῶν ρωμίων ἀποκειμένων «ἱερῶν στολῶν». Ἐντεῦθεν πιθανώτατα ὁ χαρκτηρισμὸς τῆς στολῆς ταύτης διὰ τῆς προσωμίας ἱεροῦ. Ὁ αὐτοκράτωρ Κωνσταντῖνος, οὐπω ἐνστερνισθεὶς τὰς ἀρχὰς καὶ τὸ πνεῦμα τοῦ χριστιανισμοῦ, ἡδύνατο κάλλιστα νὰ ποιῇται παρόμοιον δῶρον. Ἡ δὲ κατόπιν χρῆσις τῆς στολῆς ταύτης ἐν τῷ θεάτρῳ δείκνυσι μᾶλλον, ὅτι αὕτη ἐκτὸς τῆς πλουσίας αὐτῆς διακοσμῆσεως δὲν διέφερε τῆς κοινῆς ἀμφιέσεως, ἥ ὅτι παρήλλασεν οὐσιωδῶς. Τὸ κακὸν τέλος τοῦ θυμελικοῦ ἐπῆλθε διὰ τὴν ἀπρεπῆ χρῆσιν ἐνδύματος ἀπαξ καθιερωθέντος καὶ ἁγιασθέντος ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ. (Πρβλ. Marriott Vest σ. XXXI—XXXII Kraus R, E, σ. 181 κλπ).

Π. ΚΟΜΝΗΝΟΣ

καθηγητὴς τῆς ἐν Χάλκῃ Θεολογικῆς Σχολῆς.

ΑΝΑΓΝΩΣΕΙΣ ΕΚ ΤΟΥ ΩΡΟΛΟΓΙΟΥ ΤΗΣ ΤΩΝ ΑΚΟΙΜΗΤΩΝ ΜΟΝΗΣ*

**Κανὼν Ἰψαλλόμενος
ὅλον τὸν ὀκτώβριον μῆνα.**

ᾠδὴ α'. Ἦχος πλ. α'. Ἱππον καὶ ἀναβάτην.

Λίθοις τὸν Ἀνάνιαν τέμνουσι βάλλοντες, Ἰουστίναν τε κόφην, Κύπριανόν τε τέμνουσιν. Ἀρεοπαγίτην δὲ κτείνει ξίφος ἄνδρα οὐρνομήτην Διονύσιον.

Ἄδω Ἱεροθέου ἱεραρχίαν σεπτὴν, λιθασμούς τῆς Μαμέλχθης, Θωμᾶ τοῦ χριστοκλήρυκος ἁγίαν τελείωσιν, ἣν ὑπέστη λόγχαις καὶ ὀξύταταις κατὰκεντούμενος.

Ἡμαρτεν ὁ προπάτωρ νόμον Θεοῦ παραβάς καὶ τῆς θείας Παρθένου στολῆς ἀπογεγύμνωται· ἀλλὰ σοῦ τὸν Ὑψιστον κυρησάσης, πάλιν στολήν τὴν πρώτην ἐπαμφιάσατο.

ᾠδὴ γ'. Ὁ πῆξας ἐπ' οὐδενός.

Τὰ Βάχχου καὶ Σεργίου γραφῆσθαι παλαισμάτα· ἡ τομὴ Σεργίου, Βάχχου τὰ τύμματα, ἅπερ ἐκατέρησε.

* συνέχεια ἀπὸ σελ. 462—463.

στερρῶς τυπτόμενος βουνεύροις· καὶ Πελαγίας ἡ ἐγκράτεια, ἣν κατὰ παθῶν ἐπεδείξατο.

Σταυροῦται ὁ Ἀλφίου ἐν ξύλῳ Ἰάκωβος· κεφαλὴν θείαν μάρτυς Εὐλάμπιος τέμνεται ἀτρέπτω τῇ ψυχῇ· θνήσκει δὲ Εὐλάμπια, κατακριθεῖσα μὲν ἐκτέμενεσθαι, πρὸ δὲ τῆς τομῆς τελευτήσασα.

(53) Ὑμνοῦμεν τὸν καθαρὸν καὶ ἄσπορον τόκον σου, δέ· οὐ, Θεομήτορ, ἀνεγεννήθημεν, λύτρωσιν εὐρόντες τῆς ἀρᾶς, καὶ λύσιν τῶν πταισμάτων καὶ εὐλογίαν κληρωσάμενοι, τῇ εὐλογημένῃ κυήσει σου.

Ὡδὴ δ'. Τὴν θείαν ἐννοήσας σου.

Αἰνεῖσθωσαν γυναικες φιλόθεοι ἡ Ζηναῖς ἡ εὐκλεῆς καὶ Φιλονίλα ἡ πάνσεμνος, μεθ' ὧν καὶ ἄνδρες τμηθέντες Ἀνδρόνικος καὶ Πρόβος καὶ Τάρχος.

Ὁ Κάρπος καὶ ὁ συνκλήτος Πάπυλος κατατομούνται ἐνταυτῷ· Νεζάριος καὶ Κέλσιος σὺν Προτασίῳ γενναίως καὶ θείῳ Γερβασίῳ ἐκτέμνονται.

Ἐγκύμονα παρθένον τίς ἤκουσεν ἢ τίς ἐώρακέ ποτε· ἀλλ' ἐπὶ σοὶ τὸ παράδοξον τοῦτο καὶ πέπρακται ἅμα καὶ ἤκουσται, ἀγνή, καὶ τεθέαται.

Ὡδὴ ε'. Ὁ ἀναβαλλόμενος.

Θαρρῶ κορεσθῆναί σοι, Λουκιανὸς φησὶν, ἐκ τῆς τραπέζης τῆς οὐρανίου, Χριστέ, ἀπολαύσεως καὶ πεινῶν ἐνθάδε εἰμὶ, Σῶτερ, ἀμέριμνος.

Τμηθεὶς ἱκετεύει σε Λογγίνος, Κύριε, ὑπὲρ τοῦ κόσμου καὶ συνικέτας Ὡσηέ τὸν ἐνδοξὸν καὶ τὸν Λουκᾶν ἔχει καὶ Ἰωὴλ τὸν πάνσεμνον.

Οὐδένα φοβούμεθα, οὐδένα πτήσομεν· ἐν σοὶ θαρροῦντες τῇ Θεοτόκῳ καὶ ἐν σοὶ ἐλπίζοντες τῇ ἀπηλπισμένων ἐλπίδι, Θεονύμφευτε.

Ὡδὴ στ'. Μαινομένην κλύδωνι.

Ἀρτεμίου ἐνστατὶν τοῦ γενναίου καὶ τὴν ἐκτομήν οἱ θερμοὶ ὑμνήσωμεν φιλέοργοι καὶ ἀρετὰς σὺν ἅμα τὰς Ἰλαρίωνος.

Ἀβερκίου θαύματα τίς ἀξίως μέλψοι γηγενῶν, τοῦ Ἀδελφοθέου τε τὴν ἐνδοξὸν Ἰακώβου ἐν ξύλῳ κρούσματος ἄθλησιν.

(54) Σὺ ἡμῶν ἀντίληψις θερμότητι καὶ καταφυγὴ καὶ λιμὴν ἀκύμντος, πηνάμωμε Θεοτόκε, καὶ ἀσφαλὲς περιτείχισμα.

Ὡδὴ ζ'. Ὁ ὑπερυψούμενος.

Ἀρέθας σὺν φάλαγγι τῶν συνάθλων, Κύριε, τῷ πόθῳ σου τέμνεται· καὶ θεῖοι νοτάριοι* προθύμως τοὺς αὐχένους ἀποκόπτονται τῷ ξίφει.

* Μαρκιανὸς δῆλα δὴ καὶ Μαρτύριος.

Λόγχαις ὁ Δημήτριος χαίρων σφαγιάζεται καὶ προεναθλήσαντι ἐκ ξίφους τῷ Νίστορι συστέφεται ἀξίως καὶ ἀξίως συνυμνεῖται.

Πάσας τὰς ἐλπίδας μου, μήτηρ τοῦ Δεσπότη μου, εἰς σὲ ἀνατίθεικα· μὴ οὖν κατασχύνῃς με ἡ μόνη δυναμένη βοηθεῖν μετὰ Θεόν μοι.

Ὡδὴ η'. Σοὶ τῷ παντουργῷ.

Ἡ Ἐρωτηῖς, κἄν ἐκ τῆς τύχης δούλῃ, τὴν πρώτην εὐγένειαν εὐρεῖν ἐσπούδασε, ξίφει θανοῦσα σὺν τῇ Κεπετωλίνῃ, τῇ ποτὲ κυρίᾳ, νῦν δὲ συνκλωφώρῳ.

Ἐψάλλε διδούς τὴν κεφαλὴν τῷ ξίφει ὁ μάρτυς Τερέντιος ὁ γενναϊότατος πάντα τὰ ἔργα [Κυρίου τὸν Κύριον ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε εἰς πάντας τοὺς αἰῶνας**].

Ἅγιον εὐρών ὁ ὑπεράγιος σέ, πανάμωμε, σκήνωμα, ἐν σοὶ ἐσκήνωσε, σάρκα ἀσπύρως ἀνκλαβῶν βροτείαν καὶ μετὰ τὸν τόκον παρθένον σε τηρήσας.

Ὡδὴ θ'. Ἡσαΐα χόρευε.

Ἡ ἀμνάς σου, Κύριε, πρὸς τὸ ξίφος χείρουσα χωρεῖ Ἀναστασία στερρὰ Ρώμης ὁ βλαστός· ἥς θερμαῖς δεήσεσι τὸν σὸν λαὸν πάσης ἀπειλῆς, πάσης κακώσεως καὶ ἀνάγκης ἐλευθέρωσον.

Ἐναθλεῖ Ζηνόβιος ὁ γενναῖος καὶ ἡ ἀδελφὴ, καὶ σάρκα γὰρ ἀδελφοὶ ἦσαν καὶ ψυχὴν, διὸ καὶ ἐτέμνοντο (55) ἡ γνώμη μιᾶ ξίφει κεφαλὰς· οἷς συνοξάσωμεν ἐκτμηθέντα τὸν Ἐπίμαχον.

Οὐ φίλον σε ἄνθρωπον ἡ παρθένος τίκτει Μαριάμ, ἀλλ' ἄμφω ὡς ἀληθῶς ὄντα τὸν αὐτὸν Θεόν τε καὶ ἄνθρωπον, δύο ὁμοῦ, φύσει ἐν ἀπλῇ, ἔχοντα, Κύριε, ὑποστάσεις, ὡς ἡυδόκησας.

Κανὼν ψαλλόμενος

ὅλον τὸν νοεμβρίου μῆνα.

Ὡδὴ α'. Ἦχος βαρὺς. Νεύσει σου πρὸς γεώδη.

Θεοῖς σὺν Ἀναργύροις ἀνευφημῶ τρεῖς καυθέντας, στερρὸν Ἀνεμπόδιστον, Ἀκίνδυνον, Πηγάσιον, οἷς περ καὶ Ἐλπιδοφόρος ξίφει συνκθλεῖ καὶ γενναῖος Ἀσθύνιος.

Τύπτουσι τὸν ἀνδρεῖον Ἀκεψιμᾶν ὁμοτάτως καὶ τούτου λιθάσαντες τὴν συνοδείαν κτείνουσιν· ὅν περ Ἰωαννικίῳ τῷ ὁσιωτάτῳ σὺν ἅμα τιμήσωμεν.

Τίκτεις, παρθένος οὐσα, καὶ διαμένεις παρθένος· Θεοῦ γὰρ ἐκύησας Υἱὸν τὸν προκινῶνιον, τᾶξεις φύσεως νικῶντα, ἄχραντε ἀγνή ἀειπάρενε.

** τὰ ἐν παρενθέσει οὐκ ἀναγινώσκονται ἐν τῷ κώδικι, καθὼς εἴθισται τοῦτο τοῖς πάλαι βιβλιογράφοις.

Ὡδὴ γ'. Ὁ κατ' ἀρχὰς τοὺς οὐρανοὺς.

Ὁ Γαλακτίων ὁ κλεινὸς καὶ ἡ σεπτὴ Ἐπιστήμη τῇ ἐκ ξίφους ἠθλήσαν τομῇ· στερεῶ δὲ ψυχῇ ἀγγέλον ἤνεγκεν Πυλὸς ὁ ὁμολογητὴς· ὁ δὲ γεννητὸς Ἰέρων κάρην ἀπετμήθη τὴν ἐξέφρον.

Παρεμβολὼν κύκλῳ πάντων χριστιανῶν οὐρανόθεν, τῶν ἀγγέλων πρῶτε Μιχαήλ, καὶ τῇ πνευματικῇ καὶ θεῇ χάριτι πάντας κυκλώσας τοὺς πιστοὺς, ὑπὸ σκιᾷ σῶν πτερύγων τῶν παντοδυνάμων σου συντήρητον.

Ἦ θεοχώρητος μόνη καὶ ὑπεράνωτος, κόρη, Θεοτόκε ἄχραντε ἀγνή, τῇ σῇ κραταιᾷ χειρὶ με σκέπσον (56) καὶ ρῦσαι πάντων πειρασμῶν, ἵνα ὑμῶ κατὰ χρέος σέ καὶ τὸν Υἱόν σου τὸν φιλόνηρον.

Ὡδὴ δ'. Ὁ πατρικὸς κόλπος μὴ λιπών.

Ἀσπρατικῶς μέλψωμεν ὁμοῦ τὸ τῆς Ματρώνης τῆς σεμνῆς, πιστῆς, ἐγκρατῆς, καὶ Ὁρέστου τὰ ἱππασματα. Μηδὲ καὶ Βίκτορος ἐκτομήν, συνάθλου τε κάθειρξιν.

Πατριάρχων θεῖα ζυνώρις, Ἰωάννη, ποταμούς ἡμῖν διειδείς ὁ μὲν οἴκτου θεοῖς ρεύμασιν, ὁ δὲ χρυσοῖς νέμασι διδύχων τὴν σύμπαντον ἄρδοντας*.

Σὺ τῶν πιστῶν καύχημα, ἀγνή, ἡ καταβάνα ἐπὶ σέ Χριστὸν τὸν Θεόν ὑπὲρ λόγον τε καὶ ἔννοιαν ἀφράστω, κηρύττω καὶ βροτῶν τὴν φύσιν δοξάζω.

Ὡδὴ ε'. Κύριε ὁ Θεός μου, ἐκ νυκτὸς ὀρθρίσας.

Φίλιππος ἐπὶ ξύλου κρεμασθεὶς ἐκλείπει· ὁ Σαμουῆλ δὲ Γουρίχ συντέμνεται· Ἀβιβὸς δὲ καίεται· καὶ εἰς πῦρ ὁ θεῖος Ματθαῖος διὰ τὸν διδάσκαλον βάλλεται.

Πᾶσιν τὴν οἰκουμένην ταῖς θαυματουργίαις καταφωτίζει ὁ μέγας Γρηγόριος· ὃν, τμηθέντι Πλάτωνι, Ρωμανῷ τε ἀναπνιγέντι ἄμα, εὐσεβῶς ἀνυμνήσωμεν.

Δέσποινα Θεοτόκε, ἡ σεσαρκωμένον τὸν ποιητὴν μου καὶ πλάστην γεννήσασα, μὴ ἐγκαταλίπῃς με καὶ τῆς σῆς δὲ μὴ ἀποπέμψῃς πόρρω ἀντιλήψεως δέομαι.

Ὡδὴ στ'. Ναυτιῶντα σάλον.

Ἀβδίου προφήτα, προορατικώτατον ὄμμα, Θεοῦ τὸ πνεύμα ὁμοῦ πᾶσιν ἐξιλεοῦ τοῖς τὴν μνήμην σου σέβουσιν, ἔχων καὶ τὸ γρήγορον πρὸς τοῦτο (57) τοῦ Δεκαπολίτου ὄμμα συμπρεσβεῦόν σοι.

Τὴν εἰσέλευσίν σου τὴν μετὰ παρθένων, Παρθένε, Δαβὶδ ὁ προπάτωρ σου προαγγέλλει τὴν εἰς ναὸν τοῦ Κυρίου, τρανώτατα ἐπὶ τὸν ναὸν τοῦ βασιλέως παρθένοι βοῶν ἀπενεχθήσονται.

* προδήλως γραπτὸν ᾄδεται.

Ὡδὴ ζ'. Κάμινον παῖδες πυρίφλεκτον.

Κάμινον πλάνοι ἀνάπτουσιν ἄνδρες καὶ βαλάνειον ἐκκρίουσι καὶ ἐν αὐτῷ Κικιλίαν ἐμβάλλουσιν, ἐν ᾧ διαρκέσασιν εἰσελθόντες ὡμῶς τῷ ξίφει κτείνουσιν.

Βίον γεραίρω τὸν Ἀμφιλοχίου τοῦ ἱεροῦ καὶ θεόφρονος, καὶ Γρηγορίου ὑμῶ κατωρθώματα, ὃν πόλις Ἀκράγαντος ὡς ποιμένη τιμᾷ περιφανέστατον.

Χαῖρε, κοιλία παρθένου ἀγίας, θεῖαν χάριν ἡ χωρήσασα καὶ σωτηρίαν τῷ κόσμῳ κηρύττω τὸν ὑπερυψούμενον τῶν πτερόων Θεὸν καὶ ὑπερένδοξον.

Ὡδὴ η'. Ἀφλεκτος πυρὶ ἐν Σινᾷ.

Ἕλληνας σοφοὺς ἡ θεόσοφος παρθένος Αἰκατερίνα ἤσχυνε καὶ ἀπετμήθη κάρην χαίρουσα· Μερκούριος δὲ τμηθεὶς καὶ νικητὴς ἀνδραχθεὶς βοᾷ γηθόμενος· Πάντα τὰ ἔργα Κυρίου τὸν Κύριον ὑμνεῖτε [καὶ ὑπερυψοῦτε εἰς πάντας τοὺς αἰῶνας].

Ἀριστὰ ποτε πρὸς ἀρχὰς καὶ ἐξουσίας ὁ θαυμαστός Ἀλύπιος ὁ κιονίτης ἀπεδύσατο, Ἰάκωβος δὲ στερεῶς πρὸς τῶν μελῶν τὰς ἐκκοπὰς καὶ πρὸς τὴν μάχαιραν· Πάντα τὰ ἔργα Κυρίου.....

Ἐνδοξὰ τὰ σὰ καὶ παράδοξα, Παρθένε· σποράς γὰρ δέχρα (58) σύλληψις καὶ τῶν ὠδίνων ἄνευ κήσης· διὸ τὸν ὑπερυψοῦ σου ἐκπληττόμενοι ἡμεῖς τόκον κραυγάζομεν· Πάντα τὰ ἔργα Κυρίου.....

Ὡδὴ θ'. Μὴ τῆς φθορᾶς.

Τὴν τοῦ Στεφάνου τοῦ νέου τίς οὐκ ἐθαύμασε ὑπομονὴν καὶ ἀνδρείαν καὶ γενναϊότητα· οὐ κάρην πάντιμον συνέτριψαν ἐκ ξύλου· τίς δὲ καὶ Εἰρηναρχοῦ ἰσχύον οὐ κατεπλάγη, ὅς πρὸς τέμνον ξίφος ἠνδρίσατο.

Καὶ τὸν στερρόν ἀνιχνεύων πίστει Παράμονον καὶ τὸν θεόπτην Ἀνδρέαν καὶ χριστοκήρυκα, τοὺς συμμερίσαντας τὰ πάθη τοῦ Χριστοῦ μου· Παράμονος γὰρ λόγχαις ἐνύγη ὀξύταταις καὶ Ἀνδρέας σταυρὸν ὑπήνεγκεν.

Εὐχαριστῶ σοί, Παρθένε, τῇ προστασίᾳ μου. Εὐχαριστῶ σοί, Παρθένε, τῇ μεσιτείᾳ μου· ὅτι γεγέννηκας Υἱόν Θεοῦ ἀσπύρως, παρ' οὗ ἡμῖν ἐδόθη βεβαία προστασία, ταχεῖα μεσιτεία, καὶ ὀξεῖα ὄντως ἀντίληψις.

(ἔπεται συνέχεια)

ὁ μ. χ. Μ. Ι. Γ.

Η ΠΑΛΑΙΑ ΔΙΑΘΗΚΗ
ΠΕΡΙ ΓΑΜΟΥ ΚΑΙ ΠΑΡΘΕΝΙΑΣ
ὑπὸ
ΓΡΗΓΟΡΙΟΥ Χ. ΠΑΠΑΜΙΧΑΗΛ*

Ἡ τάσις λοιπὸν αὕτη πρὸς τεκνογονίαν καὶ πολλαπλασιασμὸν τοῦ σπέρματος ἔφερεν αὐστηρῶς θρησκευτικὸν χαρακτήρα καὶ τοῦτο ἔτι μᾶλλον ἐκφαίνεται ἐν τῇ κατὰ τὸν γάμον ἀτεκνίᾳ. Ἡ στείρωσις παρὰ τῇ γυναικὶ ἐθεωρεῖτο οὐ μόνον στέρησις τοῦ θεοῦ ἐλέου καὶ τῆς εὐλογίας, ἀλλὰ καὶ δοκιμασία καὶ τιμωρία καὶ τῆς ὅλης μὲν οἰκογενείας, μάλιστα δὲ τῆς γυναικός, τὸ ὄνομα τῆς ὁποίας ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ περιεβάλλετο μέγα ὄνειδος, διότι εἰς τοιαύτην ἄγονον καὶ ἄτεκνον γυναικίᾳ ἐθεωρεῖτο μὴ διήκουσα ἢ ἐπαγγελία τοῦ Θεοῦ, διότι οὕτω δὲν κατάρθου αὕτη νὰ μετάσχη τοῦ πολλαπλασιασμοῦ τῆς γενεᾶς ἐκείνης, ἐξ ἧς ἠλπίζετο ἡ προσέλευσις τοῦ Μεσίου. Μόνον ἐν τῇ ἐννοίᾳ τῆς **ὑπυπόστατος** ἢ γυνὴ τῆς Π. Δ. διέβλεπε τὸν οὐσιώδη ὅρον τῆς εκπληρώσεως τῆς ἀφορώσεως εἰς τὸ σπέρμα τῆς γυναικὸς θείας ἐπαγγελίας. Διὰ τοῦτο τὸ ζήτημα τῆς **ὑπυπόστατος** ἦτο δι' αὐτὴν ζήτημα ζωῆς καὶ θανάτου· τὴν τεκνογονίαν ἐθεώρει νίκην καὶ θρίαμβον, οἰκτράν δὲ ἀποτυχίαν καὶ ἥτταν πλήρη ὀνειδούς τὴν ἀκρπίαν. Αἰσθανομένη ἐαυτὴν στείραν καὶ ἄκρπον καταλαμβάνεται ὅλη ὑπὸ πυρετώδους ἀνησυχίας καταντήσεως εἰς τοιαύτην πολυλάκις ἀπελπισίαν, ὥστε νὰ φεύγῃ τοῦ ἔρκους τῶν ὀδόντων αὐτῆς φράσεις, οἷα ἡ τῆς Ραχήλ· «Δός μοι τέκνα—λέγει ἀποτεινομένη ἀπελπισὶς πρὸς τὸν Ἰακώβ—εἰ δὲ μὴ, τελευτήσω ἐγώ!»⁶² Ἀπετέλει λοιπὸν ἡ στείρωσις λύπην βαρεῖαν δι' ἀμφοτέρους τοὺς συζύγους, οὓς βλέπομεν ἐκάστοτε γονυπετεῖς ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ νὰ αἰτῶνται παρ' αὐτοῦ μετὰ δακρύων θερμῶν, ὅπως μὴ ἐπιτρέψῃ αὐτοῖς τοιαύτην ἀτίμωσιν⁶³. Ἡ σπουδαιότης τῆς τεκνογονίας ἐξ ἄλλου δὴλ. καὶ ἐκ τούτου, ὅτι ἡ μείζων καὶ φοβερωτέρη τοῦ Θεοῦ κατάρα θεωρεῖται ἢ κατ' αὐτῆς ἀπευθυνομένη⁶⁴. ἦτο λοιπὸν ἡ στέρησις τέκνων ἄνωθεν δοκιμασία⁶⁵, ἀμάρτημα μέγιστον καὶ τιμωρίας μέσον⁶⁶. Ἡ τεκνογονία ἐξ

ἐναντίου θεωρεῖται ὑψίστη εὐδαιμονία, μακάριοι δ' οἱ ἔχοντες τέκνα καὶ μακαριώτεροι οἱ πλείονα κεκτημένοι⁶⁷ ὡς ἀπολαύοντες ἰδιαζούσης ἄνωθεν εὐνοίας. Ἡ ὑψίστη πρὸς τοὺς ἀρέσκοντας τῷ Θεῷ εὐλογία καὶ ἀμοιβὴ συνίσταται ἐν τῷ «αὐξάνεσθε καὶ πληθύνεσθε», τῷ διὰ τῆς τεκνοποιίας ἀδιαρρήκτῳ τοῦ γένους συνεχισμῷ⁶⁸. Οὕτω τῷ Νῶε καὶ τῷ γένει αὐτοῦ ὁ Κύριος ὑπισχνεῖται πολλαπλασιασμὸν⁶⁹, ὡς μετέπειτα τῷ Ἀβραάμ⁷⁰, Ἰσαάκ⁷¹ καὶ Ἰακώβ⁷². Ὡς ἀντιστάθμισμα τῆς ἐνώπιον τῆς Σάρρας ταπεινώσεως τῆς Ἀγάρ ὑπισχνεῖται αὐτῇ ὁ Θεὸς πλήθυνσιν τοῦ γένους αὐτῆς⁷³ διὰ τοῦ υἱοῦ Ἰσραὴλ⁷⁴, τῇ δὲ ὑπεργήρῳ Σάρρᾳ παρέχεται ὑπόσχεσις γεννήσεως υἱοῦ⁷⁵. Τὰ τέκνα ἐθεωροῦντο δῶρον Θεοῦ⁷⁶ καὶ ὅρος ἀπαραιτήτος πρὸς ἐφέλκυσιν τῆς ἀγάπης καὶ προσοχῆς τοῦ συζύγου⁷⁷. Ἡ πρώτη γυνὴ τοῦ Ἰακώβ εὐδαιμονίζει ἐαυτήν, ὅτι δὲν ἐπέτρεψεν αὐτῇ ὁ Θεὸς ἀτεκνίαν⁷⁸, διότι μακάριος, οὗ τὸ σπέρμα μενεῖ εἰς τὸν αἰῶνα⁷⁹, διότι τὸ σπουδαϊκὸν τῶν ἐν τῷ κόσμῳ πραγμάτων τυγχάνει ἡ ἀνάστασις τοῦ σπέρματος⁸⁰. Διὸ καὶ ἡ στείρα ἄφρον κίσθάνεται εὐφροσύνην ἐπὶ τῇ κτήσει τέκνου⁸¹, ὁ δὲ Κύριος καλεῖται οὕτω «Κατοικίζων στείραν καὶ μητέρα ἐπὶ τέκνοις εὐφροσυνόμενον»⁸².

Ἐκ τῶν ἀνωτέρω εἰρημένων δὴλον, ὅτι ἡ τεκνοποιία καὶ ὁ συνεχισμὸς τοῦ γένους θεωρεῖται ὡς μοναδικὸς καὶ ἀπαραιτήτος ὅρος μετοχῆς ἐν τῇ μεσιτικῇ ἐλπίδι τοῦ Ἰσραηλιτικοῦ λαοῦ καὶ χρησιμεύει ὡς βάσις καὶ ἀφετηρία ἐτέρου φαινομένου, τὸ ὁποῖον ἄλλως δὲν ἦτο δυνατόν νὰ ἐξηγηθῇ καὶ δικαιολογηθῇ· καὶ ἐννο-

67) Δευτερ. 10, 14. Ἱερ. 17, 8. Παροιμ. 10, 22.

68) Δευτερ. 10, 2, 9.

69) Γεν. 17, 1, 7.

70) Αὐτ. 10, 2, 12, 18, 12, 6. Ἰδ. καὶ Ἱερ. 17, 2.

71) Γεν. 17, 19, 3-4, 24.

72) Αὐτ. 17, 19, 11-12.

73) Αὐτ. 17, 11.

74) Αὐτ. 17, 18.

75) Γεν. 17, 16. Ἰδ. καὶ Γεν. 18, 25. Ψαλμ. 113, 3-6. ΡΚΣ', 3-5. Ὡς. 11, 11. Κριτ. 13, 3. Α' Βασ. 1, 5. Β' Βασ. 1, 12. Δ' Βασ. 1, 16. Ἱερ. 17, 2. Δευτερ. 10, 4. Ἐξοδ. 17, 26. Δευτερ. 1, 14. Ἰωβ 1, 16.

76) Σοφ. Σολ. 11, 5. Ἱερ. 17, 3. ΜΗ, 19. Γεν. 1, 22.

77) Γεν. 18, 32, 34. Α, 20.

78) Γεν. 1, 13.

79) Ψαλ. 113, 37. ΡΙΑ, 2. Ἱερ. 17, 6.

80) Δευτ. 10, 5-10. Περὶ γονιμότητος καὶ παρ' αὐτοῦ τοῦ ζώοντος Ἰδ. Ἀσμ. Ἀσμ. Δ, 2, 5, 5.

81) Ἱερ. 17, 4.

82) Ψαλμ. 113, 9.

* συνέχεια ἀπὸ σελ. 512-514.

62) Α, 1.

63) Γεν. 17, 18. ΚΕ, 21, ἰδίᾳ δὲ Α' Βασ. 1, 6-11.

64) Ὡς. 1, 14. Ἱερ. 17, 9. Ἱερ. 17, 21. Σκληρότερον ἐν Ἱερ. Δ, 1. Ψαλμ. 113, 11. ΡΗ, 13.

65) Γεν. 17, 2.

66) Δευτ. 1, 20. Ὡς. 1, 14, 16.

οὔμεν ἀφ' ἐνός μὲν τὴν χρῆσιν διαφόρων μέσων καὶ τεχνασμάτων, δι' ὧν αἱ γυναῖκες προσεπάθουν νὰ λύσῃ τὴν ἰδίαν ἀκαρπίαν, ἀφ' ἐτέρου δὲ τὴν ἐλευθέραν τῶν συζύγων κοινωνίαν μετὰ τῶν θεραπαινίδων αὐτῶν οὐχὶ μόνον τῇ ἀδείᾳ τῆς οἰκείας συζύγου, ἀλλὰ πολλάκις καὶ τῇ προτροπῇ αὐτῆς, ἐπὶ τέλους δὲ καὶ τὴν εὐχέρειαν, μεθ' ἧς ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ παρείχετο τὸ δικζύγιον, περὶ οὗ τὸν λόγον ἐποιήσαμεθα ἐν τῷ προηγουμένῳ. Καθ' ἡμᾶς οὐδὲν τὸ θυμαστόν καὶ ἀσύνηθες ἐν ταῖς περιπτώσεσι ταύταις, ἐρμηνευομένης εὐκόλως διὰ τοῦ φωτός τῶν συνθηκῶν αὐτῆς τῆς ὑποστάσεως τοῦ Ἰσραηλιτικοῦ λαοῦ. Διὰ ταῦτα ἀκριβῶς καὶ ὀφείλομεν νὰ μὴ συγχέωμεν τὰ φαινόμενα ταῦτα πρὸς τὰ τῶν λοιπῶν συγχρόνων τῷ Ἰσραὴλ λαῶν, καίτοι αἱ μερικαὶ καὶ συχναὶ μετὰ τούτων ἐπιμιξίαι τοῦ Ἰσραηλιτικοῦ λαοῦ κατὰ τὰς διαφόρους περιπτώσεις καὶ συνθήκας τοῦ ὅλου αὐτοῦ βίου, τοῦ πλήρους ἀταξίας καὶ ἀστασίας ἐν τῇ δυσχερεὶ κατακτῆσει τῆς γῆς τῆς ἐπαγγελίας, ἐπέδρασαν βεβαίως καὶ πολὺ μάλιστα ἐπ' αὐτοῦ, ὥστε νὰ δυνάμεθα νὰ εἰπώμεν, ὅτι ἀρκούντως ἀπέμικρύνθησαν τοῦ ἀρχικοῦ ἀγιογραφικοῦ ιδεώδους τοῦ οἰκογενειακοῦ κανονισμοῦ. Ἐν τούτοις προσηκτικωτέρως τις ἐξέτασις τῶν οἰκείων τόπων τῆς Π. Δ. παρέχει ἡμῖν τὸ δικαίωμα νὰ διαβεβαιώσωμεν, ὅτι ἡ πολυγαμία ἐν τῷ Ἰσραηλιτικῷ λαῷ, καίπερ μὴ φέρουσα γενικὸν χαρακτήρα, ἐπιτρέπεται ὁμῶς ἄνευ εἰδικῆς δυσχερείας ἐν τισὶ περιπτώσεσι χωρὶς νὰ θεωρῇται ἀμάρτημα καὶ νόμου παράβασις⁸³. Ἡ θερμὴ ἐπιθυμία τῆς κτήσεως σπέρματος πρὸς μετοχὴν ἐν τῇ περὶ Μεσίου ἐπαγγελίᾳ καὶ τὸ ἐκ τῆς ἀτεκνίας ἀνεξάλειπτον ὄνειδος τοσοῦτο βαθεῖας ρίζας ἔρριψαν ἐν τῇ καρδίᾳ τοῦ Ἰσραηλίου, ὥστε ἢ ἄλλως παράδοξος διαγωγὴ αὐτοῦ δὲν ἐθεωρεῖτο ἄτοπος. Οὐδόλως ὅθεν θυμαστόν, ὅτι ἡ γυνὴ τοῦ Ἰακώβ, φέρ' εἰπεῖν, καταφεύγει εἰς τὴν χρῆσιν μεθυστικών τινων χορτῶν ἐπικινδύνως τὸν ὀργανισμόν ἐρεθίζόντων καὶ γνωστῶν ὑπὸ τὸ ὄνομα «μῆλα μανδραγορῶν»⁸⁴. ἐν οἰκδήτῃ δ' ἄλλῃ περιπτώσει θὰ ἐθεωρεῖτο τὰ μάλιστα ἀποτρόπαιος καὶ κακοῦργος ἡ διαγωγὴ τῶν θυγατέρων τοῦ Λῶτ ἐκ συμῶνου «εἰσελευσμένων» παρὰ τῷ ἰδίῳ πατρὶ, ἂν μὴ πρὸς «ἐξανάστασιν παρὰ τοῦ πατρὸς σπέρματος»⁸⁵.

83) Ἀξιοσημείωτον, ὅτι ἡ πολυγαμία ἐπετράπη ὑπ' αὐτοῦ τοῦ Θεοῦ. Ἰδε Ἀριθ. IB.

84) Γεν. A, 14—16.

85) Αἰτ. IO, 31—38. Παρατηρητέον ἐνταῦθα, ὅτι ὁ Λῶτ ν νηραλίᾳ εὐρίσκόμενος καταστάσει οὐδέποτε θὰ συγκατετίθετο

Ἐν τούτῳ ἐξ ἄλλου, πρέπει νὰ ζητήσωμεν τὴν κυρίαν αἰτίαν τῆς πολυγαμίας, τοῦ οὕτω καλουμένου *levirat*, τῆς παλλακείας καὶ τοῦ διαζυγίου. Τὴν **πολυγαμίαν** ἀπαντῶμεν ἐν τῇ Π. Δ. ἐν αὐταῖς ταῖς πρώταις αὐτῆς σελίσιν. Ὁ πρῶτος δύο γυναικας σχὼν ἦτο ὁ Λάμεχ⁸⁶, μετὰ ταῦτα δὲ θεωρεῖται συνήθης καὶ μὴ εἰς ἀπαγορεύσεις ὑποκειμένη⁸⁷. Ἡ ὑπόστασις καὶ, τρόπον τινά, νομιμοποίησις τῆς παλλακείας ὀφείλεται ἐν πολλοῖς εἰς αὐτὰς τὰς νομίμους ἀλλ' ἀπαιδας καὶ στείρας συζύγους, αἵτινες μάλιστα ἀναιμύνουσαι τὴν λύσιν τῆς ἐαυτῶν στειρώσεως συμβουλεύουσιν ἐν τέλει τοῖς οἰκείοις ἀνδράσιν «εἰσελθεῖν παρὰ τῇ θεραπαινίδι»—τῇ οὕτω εἰς παλλακὴν μεταβάλλομένη—παρὰ τὴν μετὰ τοῦτο ἰδίαν ἐκυτῶν πρὸ τυχύτης τυχπέινωσιν⁸⁸ καὶ τὰ ἐκ τούτου προερχόμενα οἰκογενειακὰ σκάνδαλα⁸⁹. Τὴν αὐτὴν βᾶσιν ἔχει καὶ ὁ ἐπ' ἀδελφῷ τοῦ θανόντος συζύγου γάμος—*levirat*⁹⁰—, καθ' ὃν τὴν χήραν τοῦ ἀτέκνου θανόντος ὠφείλει νὰ λάβῃ ὁ ἐνκαπομείνας ἐν τοῖς ζῶσιν ἀδελφὸς αὐτοῦ εἰς γυναικαὶ ἐν ἐνδεχομένη δ' ἀρνήσει ὑπεβάλλετο οὗτος εἰς ὀνειδισμόν καὶ ἀτίμωσιν, ὡς μὴ κακοικίσκας τὸν οἶκον τοῦ ἀπαιδὸς ἀδελφοῦ διὰ τῆς ἀναστῆσεως αὐτῷ σπέρματος καὶ «κληρονομίας»⁹¹. Μηδὲμιᾶς δ' ἐπὶ τέλους ὑπερχούσης καὶ μεθ' ὅλα ταῦτα

εἰς τὴν πλήρωσιν τῆς ἐπιθυμίας τῶν θυγατέρων αὐτοῦ, ὡς δὴ—λον ἐκ τῶν λόγων τῆς ἀγίας Γραφῆς «Καὶ οὐκ ἔδει ἐν τῷ κοιμηθῆναι αὐτὸν καὶ ἐν τῷ ἀναστῆναι» (33 καὶ 35). Εὐνόητον ἐντεῦθεν, ὅτι τὸ ὄνειδος τῆς ἀκαρπίας ἀφώρα τὴν γυναῖκα μᾶλλον, κυρίως εἶπεν, ἢ τις τόσον φροντίζει διὰ διαφορῶν μέσων περὶ τῆς κτήσεως τέκνων.

86) Γεν. A. 19.

87) Ἐξοδ. KA, 9—11. Λευϊτ. IH, 18. Δευτερ. KA, 15—17. Παραδείγματα πολυγαμίας: Ναχωρ Γεν. KB, 23. Ἡσαῦ KH, 4. Ἰακώβ KH, 15—29. Ἐλκανᾶ Α' Βασ. A, 2. Σολομών Γ' Βασ. IA, 3 (700! γυναῖκες) κ. ἄ.

88) Ἰδ. Γεν. A, 1—24. ΙΣΤ', 4 (KE, 1, 6. Β' Βασιλ. IH, 8. E, 13. Γ' Βασιλ. IA, 3 (ὁ Σολομὼν εἶχε 300! παλλακάς). Ἐκ δὲ τῆς ὑπερβολικῆς πολυτεχνίας τοῦ Γεδεὼν (Κριτ. H, 30), Ἰακὼβ (I, 4), Ἀβδὼν (IB, 14) καὶ Ἀβεσσάν (IB, 9) δὴλον, ὅτι πρὸς ταῦς νομίμους γυναικὶν εἶχον καὶ παλλακάς.

89) Ἰδ. Γεν. ΙΣΤ', 6 Α' Βασιλ. A, 5—6. Παρὰ τοὺς πρὸς τὴν μονογαμίαν ἐπαίνους ἡ παλλακεία ἐν τούτοις ἠΰξανε: Παρ. E, 18. IH, 22. IO, 24. AA, 20—29, καίτοι ἐνταῦθα ἴσως λόγος γίγνεται περὶ γυναικὸς καθόλου οὐχὶ δὲ περὶ μιᾶς γυναικός.

90) Ἐκ τοῦ ἐν τῇ Βουλγάτᾳ καὶ ταῖς Πανδέκταις ἀπαντῶντος ἀρχ. λατ. *levir*—ὁ ἀδελφὸς τοῦ συζύγου.

91) Ἰδ. Δευτερ. KE, 5—10. ἐπ' ἴσης Γεν. AH, 8. Ρουθ. Δ. Παράβ. πρὸς τούτοις καὶ Ἡσ. Δ, 1 ἴσως δὲ καὶ Ἀσμ. H, 1.

ἐλπίδος ἀναστήσεως σπέρματος ἐπετρέπετο καὶ τὸ διαζύγιον⁹² ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει, ἥτις ἐθεωρεῖτο ἡ κυριωτέρα καὶ σπουδαιότερα πασῶν.

(ἔπεται συνέχεια)

ΕΡΑΝΩΝ ΕΠΙΤΡΟΠΑΙ

Τὴν καθίδρυσιν Ἐπιτροπῆς ἐράνων ἀγγείλαντες ἀνεγράψαμεν ἐν τούτῳ τῷ μέρει τὰ ὀνόματα τῶν εἰδικῶν κατ' ἐνορίας ἐπιτροπῶν, τῶν ἀνελχουσῶν τὴν κατὰ μέρος ἐφαρμογὴν μέτρου λίαν εὐεργετικῶς δυναμένου νὰ ἐπιδράσῃ ἐπὶ τῆς οἰκονομικῆς τοῦ ἐθνικοῦ ταμείου καταστάσεως, καὶ συνεπῶς ἐπὶ τῆς εὐδωσέως καὶ θεραπείας ἐθνικῶν ἀναγκῶν, εἰς ἃς ἐπικουρον ἐκάστοτε, πολὺ δὲ συνεχῶς ἐπ' ἐσχάτων τῶν ἡμερῶν καλεῖται νὰ προσέλθῃ τὸ κοινὸν τοῦτο ταμεῖον. Σήμερον ὁ λόγος ἔστω περὶ τοῦ ἔργου τῶν εἰδικῶν ἐπιτροπῶν, οὗ τὴν ἐπιτυχίαν προμνηστεύεται ἡ τε προθυμία τῶν ὀρθοδόξων πρὸς ὑποστήριξιν ἐθνικῶν ἀναγκῶν καὶ ὁ ὑπὲρ τῆς Ἐκκλησίας ζήλος· ἀμφότερα, καθὰ μανθάνομεν, αἱ κατ' ἐνορίας ἐπιτροπαὶ εὐρίσκουσι παρὰ τοῖς ὀρθοδόξοις καὶ τὸ πρᾶγμα προσεδοκῶμεν τοιοῦτον. Ὁ πιστὸς τῷ ἀρχηγῷ τῆς Ἐκκλησίας αὐτοῦ λαός, ὁ τοῦ πρὸς τὰ καλὰ ζήλου καὶ τῆς πρὸς ἱερούς καὶ κοινωφελεῖς σκοποὺς ἀφοσιώσεως τεκμήρια παρὰ πᾶσαν ἡμέραν λαμπρὰ παρεχόμενος, ὁ χρῆμα ὀλίγον ἢ πολὺ πρὸς ὑποστήριξιν καὶ λειτουργίαν εὐεργετικὴν καὶ φωτιστικὴν ἀδελφοτήτων καὶ συλλόγων καὶ καθιδρυμάτων ἐκπαιδευτικῶν καὶ φιλανθρωπικῶν ἀγογγύστως χορηγῶν, οὐδεμίαν εἶχομεν ἀμφιβολίαν ὅτι προθυμῶς ἠθέληεν εἰσακούσει τῆς φωνῆς τῆς μητρὸς Ἐκκλησίας, ἀφ' ἧς ἡ θαλπνὴ καὶ σπορὴ ἀπορρέει καὶ προέρχεται ἡ ζωογονοῦσα τὰ πολλάκις ἡμερόδια γηγενῶν χειρῶν καὶ πεπερασμένων διανοιῶν δημιουργήματα.

Ἐπαίνου πικρὸς ἄξιον, τὸ τῶν ὀρθοδόξων εὐσεβὲς ἄθροισμα περιλαμβάνει ἐν ἐκυτῷ καὶ αὐτοὺς τοὺς τὰς εἰδικὰς συνιστῶντας ἐπιτροπάς, ὧν ἡ μετὰ λελογισμένου ζήλου καὶ ἀφοσιώσεως ἐργασία πολλὰ δύναται νὰ κατορθώσῃ, παράδειγμα κάλλιστον ὑποβαλλομένη καὶ τοῖς ἐκ τοῦ κλήρου τοῦ κατ' ἐνορίας, ἐν αἷς ἀπαιτεῖται ἡ ἀνωθεν διδασκαλία, πᾶν αἶρουσα πρόσκομμα,

92) Δευτερ. ΚΕ, 1—4. Κατὰ τὸ Ταλμούδ μετ' ἄκαρπον δεκαετῇ συζυγικὴν συμβίωσιν ἐπῆρχετο τὸ διαζύγιον ἐν ᾗ περιπτώσει ἡ γυνὴ ἀπεδείκνυντο impotentio παρὰ τῷ ἀνδρὶ καὶ ἐδικαιολόγει τὴν περὶ διαζυγίου αἵτησιν διὰ τῆς ἐπιθυμίας τῆς ἀποκτήσεως υἱοῦ πρὸς στήριξιν αὐτῆς ἐν τῷ γήρατι («Ἔργα Ἀκαδ. Κιέβου» 1892, X,

παρεισδύον εἴτ' ἐξ ἀψικρίας, εἴτε ἐξ ἀτονίας τῶν αἰσθήματος τυχὸν χλιαρότητα παθόντων. Ἡ συνεργασία πάντων ἐπιβάλλεται, τῆς μὲν Ἐκκλησίας τῆς διοικήσεως τὰ πρόσφορα καὶ δέοντα καὶ πᾶσι δυνατὰ θεσμοθετούσης, τοῦ δὲ κλήρου τοῦ κατ' ἐνορίας ὑποβαστάζοντος τὰ ἐκείνης ἔργον, παραινούντος, διδάσκοντος καὶ ὑποθερμαίνοντος τὸν τοῦ λαοῦ ζήλον, καὶ τῶν εἰδικῶν ἐπιτροπῶν τὴν ὕλικήν τοῦ σωτηρίου τούτου μέτρου διεξαγωγὴν ὡς συνετῶς ἐπιδιωκουσῶν. Ἔργον τῶν ἱερῶν τοῦ λαοῦ διδασκάλων ἐστὶ τὸ παριστᾶν ἐκ τοῦ συνεγγύς ὅσων ἀγαθῶν ἐν εὐρυτέρῳ κύκλῳ παρ' ἡμέραν ἀποθήσεται πρόξενος ὁ θεσμὸς οὗτος τῆς τοῦ ἐθνικοῦ ταμείου εὐημερίας, ἐννοεῖται σχετικῆς, ὅτε τῆς ἀπολύτου δυσχερῶς παρ' ἡμῖν, τό γε νῦν, ἐπιτευχθησομένης. Ἔργον αὐτοῦ τοῦ κλήρου, καθὼς συνεχεστέρην πικρὸς ἐτέρου συνάφειν τηροῦντος μετὰ πασῶν τῶν τοῦ λαοῦ τάξεων, ἀνεπτυγμένων δηλαδὴ καὶ μὴ τοιούτων, τὸ παριστᾶν ὅτι, ἐὰν τὸ κοινὸν ταμεῖον καλῆται σήμερον ἄρωγόν εἰς κοινότητος πασχούσας καὶ συστήματα, τῷ βάρει τῶν πολλῶν ἀπαιτήσεων καμπτόμενα, μετὰ καιρὸν δεόν νὰ ἐκτείνῃ καὶ μακρότερον ἢ σήμερον βραχίονα βοηθόν, ἐφ' ὅσον ἀνάγκαι μὲν ἐθνικαὶ νέαι ἀναφαίνονται, περιστάσεις δὲ δυσχερεῖς ἐπίμολθον ἀπεργάζονται τὸν ἐθνικὸν ἡμῶν βίον ἐν ἐπαρχίαις ἀγχιτέρμοσιν ἢ μακράν ἡμῶν κειμέναις.

Πρὸ μολίς ὀλίγων ἡμερῶν ἡ Ἐκκλησία, ἐκ τῶν ἐνότων ἐπικουρος ἐρχομένη εἰς πνευματικοὺς ποιμένους ὕλικῶς καὶ ἡθικῶς δοκιμαζομένους καὶ πάσχοντας, ἀπεκδεχομένη δ' ἐξωθεν χορηγίαν ὕλικήν, ὥρισε πεντάλιον μηνιαίαν ἐπιχορήγησιν εἰς δώδεκα τῶν κατ' ἐπαρχίας ἀρχιερέων, ἐπιβαρύνουσα τὸν ἐτήσιον αὐτῆς προϋπολογισμόν δι' ἑπτακοσίων εἴκοσι λιρῶν, κατὰ δὲ τὴν διάρκειαν τοῦ πρὸς λήξιν καλπάζοντος ἔτους ἴσων ἴσως ποσὸν ἐχορήγησεν εἰς ἀρχιερεῖς πενομένους καὶ κοινότητος ἐξωτερικῆς ἐπηρεάσις παθούσας, ἐκείνων τε καὶ τούτων ἐπιρωννύουσα τὴν προθυμίαν πρὸς ὑποστήριξιν τῶν τῆς ὀρθοδοξίας συμφερόντων, ἐκείνας τε καὶ τούτους ὑποβαστάζουσα ἐν εὐγενεῖ ἀγῶνι, τῷ τῆς ἐμμονῆς εἰς τὰ πάτρια, τῷ τῆς ἀφοσιώσεως πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν τοῦ Κυρίου καὶ Θεοκθρώπου, τὴν ἐσαεὶ στερήσεων καὶ παθημάτων ἀκάνθινον, αὐτὸ τοῦτο, στέφανον περιβεβλημένην. Ἐξ ὀλίγων ὀλίγα διδοῦσα, στηρίζεται πάντοτε εἰς τὴν πρὸς αὐτὴν ἀγάπην τῶν φιλοστόργων αὐτῆς τέκνων. Παρὰ δὲ τῶν ἐν τῇ ἀρχιεπισκοπῇ Κωνσταντινουπόλεως ὀρθοδόξων ἀπεκδέχεται εἴ τι ἂν ἀπὸ τῶν κατ' ἐπαρχίας ὀρθοδόξων οἱ πανιερώτατοι ἀρχιερεῖς, ὑπὲρ ὧν, τῆς τε συντηρήσεως αὐτῶν

δηλα δὴ καὶ τῆς ἱερᾶς μητροπόλεως ἢ ἐπισκοπῆς οἱ κατὰ τόπους ὀρθόδοξοι χορηγοῦσι κατ' ἔτος ὠρισμένον ποσόν, κατ' οἰκογένειαν, ἐπὶ τῇ βάσει συνηθείας παλαιότητας. Ταμεῖον κοινόν εὖ διακείμενον, οὐχὶ πενόμενον, δύναται νὰ προφθάνη κατὰ τὸ δυνατόν εἰς ἱκανοποίησιν πολλῶν ἀνγκῶν, ὅσας ἢ δημιουργοῦσιν ἀντιζῶσι περιστάσεις, ἢ, προὑπαρχούσας, μεγάλυνουσιν αἱ ποικίλαι τῶν καιρῶν ἀξιώσεις καὶ αἱ πολλαχόθεν ἐπιπερόμεναι ἐπὶ ἡρέσει ἐκ κοσμικῶν ἢ φυσικῶν ἀτυχημάτων καὶ πειρασμῶν.

Ἐάν τὸ καθορισθὲν ἤδη, κατόπι μελέτης, τοῦτο μέτρον ἀφορᾷ μόνον εἰς τοὺς κατοίκους τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς Κωνσταντινουπόλεως, ἢ χρησιμοποίησις τοῦ συναχθησομένου καὶ κατ' ἔτος εἰσπραττομένου ἐράνου θέλει παραινῆσαι πρὸς μίμνησιν καὶ τοὺς ἀνά τὰς ἐπαρχίας ὀρθοδόξους, ὧν οὐδεὶς ἀπεκδέχεται νὰ ἴδῃ τοὺς μόλις διατηρουμένους προθύμως ἔχοντας πρὸς ὑποστήριξιν ἐπαρκῆ πικρὸς θεσμοῦ κοινωφελούς, ἐγγύς τε καὶ μακρὰν. Τὸ ἐθνικὸν χρημὶ ἀποδίδοται εἰς τὸ χορηγοῦν ἔθνος καὶ τὴν ἀλήθειαν ταύτην εὐχῆς ἔργον νὰ κατανοήσωσι πάντες οἱ ὀρθόδοξοι οἱ περὶ πολλοῦ πσιούμενοι τὴν εὐκλειαν τῆς Ἐκκλησίας.

ΝΟΜΟΛΟΓΙΑ

ΟΙΚΟΓΟΜΕΝΙΚΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΥ

τοῦ ἔτους 1902.

Α'. τοῦ Δ. Ε. Μ. ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

Ἀριθμ. 431 (1902).

Πρὸς ἀπόδειξιν ἐντολῆς διὰ δικαστικὴν παράστασιν ἐπιτρέπεται ἡ μαρτυρικὴ ἀπόδειξις. Δικασταὶ καὶ δημογέροντες δύνανται νὰ μαρτυρῶσι περὶ τῶν ἐνώπιον αὐτῶν γινομένων. Ὁ ἀποδεχόμενος διαθήκην δὲν δύναται νὰ προσβάλῃ αὐτήν.

Ὡς ἐξάγεται ἐκ τῆς ἐκθέσεως τοῦ πρὸς ἐξέτασιν μαρτύρων ταχθέντος εἰσηγητοῦ πληρέστατα ἀπεδείχθη τὸ πρὸς ἀπόδειξιν ταχθέν θέμα ἐάν εἶχεν ἢ οὐ ἐντολὴν ὁ σύζυγος τῆς ἐφεσιεύσεως ἵνα ἀντιπροσωπεύσῃ αὐτὴν ἐνώπιον τοῦ πρωτοδίκου δικαστηρίου καὶ ἀνγνωρίσας ἐκ μέρους αὐτοῦ τὴν ἐπίδικον διαθήκην ὑπογράψῃ ἐν τῷ πρακτικῷ.

Ἐν τοῖς πρὸς μαρτυρίαν ἀνιχνύουσιν ἢ ἐξαίρετοις οὐδόλως συγκαταλέγονται οἱ δικασταὶ καὶ δημογέροντες, κατὰ δὲ τὴν κοινὴν κρατοῦσαν ἀρχὴν οἱ δικασταὶ δύνανται ἵνα μαρτυρήσωσι περὶ τῶν ἐνώπιον αὐτῶν λαβόντων χώρων.

* συνέχεια ἀπὸ σελ. 479—480.

Μετὰ τὴν ἀνγνώρισιν τῆς ρηθείας διαθήκης καὶ τὴν σύνταξιν τοῦ περὶ ἀποδοχῆς αὐτῆς πρακτικοῦ λίαν ὀρθῶς καὶ σύμφωνα τῷ νόμῳ (Πανδ. 5.2.31 § 4 καὶ Πανδ. 22.6, Νομολογία Μ. Σ. 1894, ἀρ. 218 καὶ 1896 ἀριθμ. 303) τὸ πρωτόδικον δικαστήριον ἀπέρριψε τὴν περὶ ἀκυρώσεως αὐτῆς ἀγωγὴν ὡς ἀπαράδεκτον.

Ἀριθμ. 432 (1902).

Τυπικαὶ ἐλλείψεις ἀποφάσεως ἐπιφέρουσι τὴν ἀκύρωσιν αὐτῆς. Ἐκδίκασις οὐσίας ὑπὸ Ἐφετείου. Τὸ ἐξ ἀδιαθέτου κληρονομικὸν δικαίωμα τοῦ πατρὸς εἶναι αὐτοπόδεκτον. Ἀρμοδιότης Μ. Συμβουλίου περὶ προικός. Ἡ προῖξ μετὰ τὸν θάνατον τῆς γυναικὸς περιέρχεται εἰς τὰ τέκνα αὐτῆς.

Ἐπειδὴ ἐν τῇ ἐφεσιβαλλομένῃ ἀποφάσει ἐκτὸς τῶν ἐνταῖς προτάσεσι τῶν ἐφεσιόντων ἀναιρεμένων ἐλλείψεων ὡς τῆς μὴ ἀνταρκαφῆς τῆς ὑπηκοότητος καὶ τοῦ ἐπαγγέλματος τῶν δικδίκων, τῆς μὴ δηλώσεως τῆς παρκατάσεως αὐτῶν κατὰ τὴν πρώτην συνεδρίαν, τῆς ἐσφαλμένης δηλώσεως τῶν δικασίμων τῆς 29 7βρίου ὡς ἡμέρας σαββάτου, τῆς κατ' ἡμέραν ἐορτάσμον συνεδριάσεως τοῦ δικαστηρίου, οὐδόλως ἀναφέρεται ἐάν τὸ δικαστήριον προέβη εἰς διάσκεψιν κηρυχθείσης τῆς συζητήσεως πεπεραιωμένης, τοῦθ' ὅπερ ἀπαιτεῖται ὑπὸ ρητῆς διατάξεως τῆς ἐν ἰσχύϊ δικονομίας ἀρθρ. 18,25, κατὰ δὲ ταῦτα ἀκυρωτέα ἐστὶν ἡ πρωτόδικος ἀπόφασις.

Ἐκ τῆς ἀνγνώσεως τῆς ἀκυρουμένης ἀποφάσεως ὡς καὶ τῆς ἐνώπιον τοῦ Συμβουλίου συζητήσεως σαφῶς προκύπτει ὅτι πρωτοδικῶς συνεζητήθη ἡ οὐσία τῆς ὑποθέσεως, ἐν τοιαύτῃ δὲ περιπτώσει δεκτὴ τυγχάνει καὶ σύμφωνα τῷ νόμῳ ἀρθρ. 415 ἡ αἴτησις τῶν ἐφεσιβλήτων ἵνα ἐκδικασθῇ ἡ οὐσία τῆς ὑποθέσεως ἐν τῷ Συμβουλίῳ.

Ἡ ἐνστάσις τῶν ἐφεσιόντων περὶ ἐλλείψεως νομιμοποιήσεως τοῦ ἐφεσιβλήτου μὴ προσάγοντος παρὰ τοῦ ἀρμοδίου δικαστηρίου τίτλον πρὸς ἀπόδειξιν τῆς ιδιότητος αὐτοῦ ὡς κληρονόμου τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ, ἐν ὀνόματι τοῦ ὁποίου, κληρονομήσαντος τὴν μητέρα τοῦ καὶ σύζυγον τοῦ ἐφεσιβλήτου, ἀπαιτεῖ τὴν ὑποσχεθεῖσαν προῖκα, ἐστὶν ἀπαράδεκτος καὶ ἀπορριπτέα, διότι κατὰ νόμον ἐπαχθείσης κληρονομίας ἐξ ἀδιαθέτου παρὰ τῆς ἀποβιώσεως συζύγου τοῦ ἐφεσιβλήτου εἰς τὸν ἐπιζήσαντα υἱὸν αὐτῶν συνωδὰ τῷ νόμῳ Πανδ. (38.16.) 14 μετὰ τὸν θάνατον αὐτοῦ ὁ ἐφεσιβλήτος κληρονομεῖ. Κατὰ τὸν νόμον, Νεαρά 118, τὸν θανόντα υἱὸν αὐτοῦ καὶ συνεπῶς τῆς ιδιότητος ταύτης αὐταποδείκτου οὐσίας, οὐδεμίαν εἶχεν ὁ ἐφεσιβλήτος ὑποχρέωσιν νὰ προ-

σαγάγη παρ' οίουδήτινος δικαστηρίου τίτλον περί τῆς ιδιότητος αὐτοῦ.

Ἡ ἔνστασις τῶν ἐφεσειόντων ὅτι τὸ δικαστήριον ἐστὶν ἀνερμόδιον λόγῳ ὕλης ὅπως ἐκδικάσῃ τὴν παρ' αὐτοῦ ὑπόθεσιν ἐστὶν ὡσαύτως ἀπαράδεκτος, διότι τοῦ κυρίου ἀντικειμένου τῆς παρούσης ἀγωγῆς ὄντος περὶ ἀπαιτήσεως προικὸς, βασιζομένης ἐπὶ ἐγγράφου, τὸ Συμβούλιον, κατὰ τὰ τεθεσπισμένα καὶ δι' αὐτοκρατορικοῦ διατάγματος καθιερωμένα προνόμια ἀρμόδιόν ἐστὶν ἵνα διέλθῃ πάσας τὰς περὶ προικὸς διαφορὰς ὡς καὶ πᾶν παρεμπόδιον ζήτημα.

Ἐπίσης ἀπορριπτέα τυγχάνει ἡ ἔνστασις τῶν ἐφεσειόντων περὶ ἐκκρεμοδικίας ἐπὶ τῷ λόγῳ ὅτι ὁ ἐφεσίκλητος ἡγεῖρεν ἀγωγὴν ἐνώπιον τοῦ Ἱεροδικείου Α, διότι κατὰ νόμον ἡ ἐκκρεμοδικία προϋποτίθεται δικαστήριον τῆς αὐτῆς φύσεως, τοῦθ' ὅπερ οὐδὲν ὑφίσταται ἐπὶ τοῦ προκειμένου.

Ἡ προῖξ περιέρχεται εἰς τὰ τέκνα τῆς ἀποθνήσκουσας γυναικὸς, τότε δὲ μόνον μεταβαίνει εἰς τὸν πατέρα αὐτῆς ὅταν αὕτη ἀπεβίωσεν ἄτεκνος. Βασιλικὰ Νέπου σελ. 2690. ἀποφ. Μ. Σ. 205 (1863).

Ἀριθμ. 434 (1902)

Ἐφέδιοι ἀποφάσεις λόγου ποδοῦ.

Κατὰ τὸ 319 ἄρθρ. τῶν ἐν χρήσει δικονομικῶν ὁδηγίων αἱ περὶ ἀγωγῆς ἢ ἀνταγωγῆς, ὧν ἐκτέρᾳ δὲν ὑπερβαίνει τὸ ποσὸν τῶν 30 λιρῶν ὁθωμ. ὁριστικῶς τῶν πρωτοδικείων ἀποφάσεις δὲν εἶναι ἐφέσιοι.

Ἀριθμ. 437 (1902)

Ἄκυρος ἡ διαθήκη ἡ μὴ καταρτισθεῖσα ἐνὶ καιρῷ καὶ τόπῳ. Ἡ πρωτόδικος διαδικασία δύναται νὰ γίνῃ καὶ εἰς ὁθωμανικὴν γλῶσσαν.

Ἄκυρῶτά τυγχάνει ἡ ἐπίδικος διαθήκη διότι ἐκ τῶν μαρτυρικῶν καταθέσεων, ἐνισχυομένων καὶ ὑπὸ τῶν δηλώσεων τοῦ ἐφεσειόντος, καθὰ ἐξάγεται ἐκ τῶν κατατεθέντων πρακτικῶν, σαφῶς προκύπτει ὅτι ἡ διάταξις τοῦ νόμου Βασιλ. (35. 2). 7, 8, 11, 16, 25, καθ' ἣν ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητος ἀπαιτεῖται ἵνα γένηται ἡ διαθήκη ἐν ἐνὶ καὶ τῷ αὐτῷ τόπῳ, χρόνῳ καὶ ἐν μιᾷ πράξει, οὐδὲν ἔτηρήθη ἐν τῇ ὑπὸ κρίσιν διαθήκῃ, ἀνεξαρτήτως τῆς φύσεως αὐτῆς ὡς συμβολαιογραφικῆς ἢ μὴ τοιαύτης.

Ἡ ἔνστασις τοῦ ἐφεσειόντος περὶ τῆς εἰς τὴν ὁθωμανικὴν γλῶσσαν γενομένης πρωτοδικῆς διαδικασίας οὐδεμίαν ἔχει σημασίαν ὡς ὅπως ἐπουσιώδης καὶ ἀνεξίτητος προσσχῆς.

Ἀριθμ. 438 (1902)

Δεδικαυμένον ἀποφάσεως ἐπ' ἀναφορᾷ ἐκδοθείσης. Πλάνη ἐν ἀναγνωρίσει διαθήκης.

Οὐχὶ ὀρθὸν ἢ νόμιμον τυγχάνει ὁ ἰσχυρισμὸς ὅτι ἡ ἀπόφασις τοῦ πρωτοδίκου δικαστηρίου οὐδὲν ἄποτελεῖ δεδικασμένον, διότι ἡ ἀπόφασις αὕτη περιέχει ἀφ' ἐνὸς μὲν τὴν κατὰ τύπους δημοσίευσιν τῆς διαθήκης Ζ, ἀφ' ἑτέρου δὲ τὴν, ἐπὶ τῇ βάσει τῆς δηλώσεως τῶν τέκνων Ζ καὶ τῆς παρικήσεως αὐτῶν πάσης ἐνστάσεως κατὰ τοῦ κύρους τῆς διαθήκης καὶ παντὸς κληρονομικοῦ δικαιώματος ὑπὲρ τῆς μητρὸς Α Ζ, ἐπικύρωσιν τῆς ρηθείσης διαθήκης καὶ κατ' οὐσίαν καὶ κήρυξιν τῆς Α Ζ. ὡς μόνου κληρονόμου Πανδ. 56 (42. 1), τὸ δὲ ἄρθρον 490 τῶν Ὁδηγίων ἀναφέρειται μόνον εἰς τὸ ζήτημα τῆς φερούσης τὰ ἐξωτερικὰ γνωρίσματα διαθήκης καὶ οὐχὶ τῆς γενομένης δεκτῆς ὑφ' ὅλων τῶν κληρονόμων.

Ἀπορριπτέος τυγχάνει ὁ ἰσχυρισμὸς περὶ πλάνης ὅσον ἀφορᾷ τὰ πραγματικὰ γεγονότα τῆς διαθήκης κατὰ τὴν στιγμὴν τῆς ἀναγνωρίσεως ταύτης, διότι ἡ Κ. Α. εἶχεν ὑπ' ὄψει τὸ περιεχόμενον τῆς διαθήκης, ὡς ἐξάγεται ἐκ τῆς ἐπιδοθείσης τῇ Μητροπόλει αἰτήσεως αὐτῆς, ὁ δὲ νόμος Βασιλ. 11. 8. 42. 4 οὐδὲν ἔπει τοῦ προκειμένου ἐστὶν ἐφαρμοστέος, τοῦ κύρους ἄλλως τε τῆς διαθήκης μὴ ὄντος πραγματικοῦ γεγονότος.

Ἀριθμ. 439 (1902)

Ἐπίδειξις ἐγγράφου δὲν ζητεῖται διὰ κυρίας ἀγωγῆς, τούναντίον ἀκύρωσις διαθήκης ζητεῖται διὰ κυρίας ἀγωγῆς.

Ὁ ἰσχυριζόμενος τὴν ὑπάρξιν ἐγγράφου τινὸς ὀφείλει κατὰ νόμον ἵνα ἀποδείξῃ τοῦτο, ὁ δ' ἐφεσειὼν ἰσχυρισθεὶς ὅτι ὑπάρχει καὶ ἐτέρᾳ διαθήκῃ πλὴν τῆς ἐν τῷ κώδικι τῆς Ἱ. Μητροπόλεως καταχωρισμένης, ὀφείλει κατὰ νόμον ὅπως μὴ περιορισθῇ εἰς ἀπλᾶς μόνον διαβεβαιώσεις, κατὰ τὸ πλεῖστον ἀορίστως καὶ ἀσαφῶς διατετυπωμένας, ἀλλὰ νὰ παράσχῃ καὶ τὰ πρὸς τὸν ἰσχυρισμὸν αὐτοῦ τοῦτον ἀναγκαῖα ἀποδεικτικὰ μέσα.

Ὁρθὸς καὶ σύμφωνος τῷ νόμῳ ἐστὶν ὁ ἰσχυρισμὸς τοῦ ἐφεσιβλήτου, καθ' ὃν ἀγωγὴ αὐτοτελὴς περὶ ἐπίδειξεως ἐγγράφου οὐδὲν ἔπιτρέπεται τοσούτω μᾶλλον, ὅσῳ ἀορίστως καὶ ἀσαφῶς περὶ τῆς ὑπάρξεως καὶ ἄλλης διαθήκης, πλὴν τῆς ἐκ τοῦ κώδικος ἐξαχθείσης ἢ ὑπ' αὐτοῦ ἀναγνωρισθείσης, ὁ ἐφεσειὼν ἐκφράζεται.

Αἱ ἐνστάσεις τοῦ ἐφρεσίνοντος περὶ ἀκυρότητος τῆς ἐν τῷ κώδικι κατὰ χωρισμένης διαθήκης, μὴ ὑπαρχοῦσης κυρίως περὶ ἀκυρότητος ταύτης ἀγωγῆς καὶ παρεμπιπτόντως ὅπως πρὸς αὐτὴν ἐν ἀορίστως διατετυπωμένη ἀγωγῇ περὶ ἐπιδείξεως ἐγγράφου εἰσὶν ἀπράχδεκτοι.

(ἔπεται συνέχ. α)

Μ. Γ. ΘΕΟΤΟΚΑΣ

«Νέα Βιβλιοθήκη Ἑκκλησιαστικῶν Συγγραφέων», ἰδίᾳ τῶν καθ' ἡμᾶς εὐλογία καὶ συννεύσει τοῦ παναγιωτάτου οἰκουμενικοῦ πατριάρχου κκ. Ἰωακείμ Γ', ἐκδομένη ὑπὸ Μ. Ι. Γεδεών. — Ἐξεδόθη τὸ πρῶτον τεῦχος, περιέχον 7 συγγραφέων ἔργα, ἱστορικά, ἀγιολογικά, καὶ πρὸ πάντων τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ δικαίου. — Τιμὴ τοῦ τόμου 23 φράγκα, ἐκάστου δὲ τεύχους 3. Διὰ τοὺς συνδρομητὰς τῆς «Ἐκκλησ. Ἀληθείας» τοὺς ἐξοφλήσαντας τὰς πρὸς αὐτὴν συνδρομὰς, τοὺς μοναχοὺς, τοὺς δημοδιδασκάλους καὶ τοὺς ἐφημερίους τῶν χωρίων γρόσια 48 προκαταβαλλόμενα, ἢ γρ. 6 κατὰ τεῦχος. — Ἡ ἑκπτώσις αὕτη γίνεται χάρις εἰς τὴν ἀπὸ τοῦ Α' καὶ Β' τεύχους ὑποστήριξιν τῶν ἱερῶν βασιλικῶν καὶ πατριαρχικῶν μονῶν τοῦ Βατοπεδίου καὶ τοῦ ἀγ. Παντελεήμονος τοῦ ρωσικοῦ κοινοβίου. — Ἀπευθυντέον. Πρὸς τὴν διεύθυνσιν τῆς «Ἐκκλησιαστικῆς Ἀληθείας» διὰ τὴν «Νέαν Βιβλιοθήκην».

Ἐκδόσις Ἡμερολογίου. — Ἡ ἐν Μακεδονίᾳ Φιλεπικειστική ἀδελφότης «Ἀπάμεια» πρὸς τελεσφορώτεραν ἐξυπηρέτησιν τοῦ κοινωφελοῦς αὐτῆς σκοποῦ ἐνέκρινεν ἵνα κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο ἐκδῶ φερώνυμοι ἡμερολόγιον ἐν ᾧ θὰ δημοσιευθῶσι διάφοροι ἱστορικά, στολιστικά καὶ ἐμπορικά πληροφορία περὶ τῶν πόλεως γνώσεις πρακτικά, πραγματεῖαι ἠθικο-θρησκευτικά καὶ ἡ πολιτικὴ καὶ ἐκκλησιαστικὴ διαίρεσις τοῦ νομοῦ Χουδενδινκίάρ. Ἡ συνδρομὴ τοῦ ἡμερολογίου ὥρισθη εἰς γρ. 7 1/2 διὰ τὰ μέλη τῆς «Ἀπαμείας» καὶ 10 διὰ πάντα ἕτερον συνδρομῇ.

Ἡ ὑποστήριξις τοῦ ἀγγελλομένου ἔργου ἐπιβάλλεται χάριν φιλεπικειστικοῦ σκοποῦ τοῦ σωματῆρος.

ΔΙΚΑΣΤΙΚΑΙ ΑΓΓΕΛΙΑΙ

ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΝ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΝ

Πνευματικὸν δικαστήριον

Ὁ Βασίλειος Ἰωάννου Ζανόγλου, χριστιανὸς ὀρθόδοξος, ὑπὸ τοῦ Ἑλλήν, τέως μὲν ἐν Κωνσταντινουπόλει διαμένων με-

τερχόμενος τὸν λατέρνατζην, ἤδη δὲ ἀγνώστου διαμονῆς καὶ ἐπαγγέλματος, προσκαλεῖται ὅπως τὴν πρώτην δικάσιμον δευτέραν καὶ ὥραν 2 εὐρωπαϊστὶ μ. μ. μετὰ παρέλευσιν τριάκοντα καὶ μιᾶς ἡμερῶν ἀπὸ τῆς πρώτης διὰ τῶν ἐφημερίδων δημοσιεύσεως τῆς παρούσης κλήσεως, ἐμφανισθῇ εἴτε αὐτοπροσώπως εἴτε δι' ἀντιπροσώπου νομίμως διωρισμένου, πρὸ τοῦ ἐν τοῖς Πατριαρχείοις Πνευματικοῦ δικαστηρίου, ὡς ἐναγόμενος ὑπὸ τῆς ἐαυτοῦ συζύγου Εὐδοκίας Β. Ζανόγλου, τὰ γένος Ἀναστασίου, χριστιανῆς ὀρθόδοξου, ὑπηκόου ὁθωμανῆς, τὰ οἰκιακὰ ἐπαγγελλομένης καὶ κατοίκου Κωνσταντινουπόλεως (Φανάριον), ἐπὶ ἀναίτιῳ ἐγκαταλείψει πρὸς διάζευξιν. Ἀλλως ἢ κατ' αὐτοῦ ἀγωγῇ περὶ διαζυγίου δικασθῆσεται ἐρήμην αὐτοῦ.

Ἡ παρούσα κλῆσις δημοσιευθήσεται τρίς κατὰ συνέχειαν διὰ τῶν ἐν Κωνσταντινουπόλει ἐκδομένων φύλλων «Ἐκκλησ. Ἀληθείας» καὶ «Κωνσταντινουπόλεως».

Ἐν τοῖς Πατριαρχείοις, τῇ 9 ἰουλίου 1903

Ὁ πρόεδρος

† ὁ πρῶτος Δρυῖνουπόλεως ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ

Ὁ γραμματεὺς

Ἀρμόδιος Δ. Χαμουδόπουλος (δ. ν.)

ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΝ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΝ

Πνευματικὸν δικαστήριον

Ἡ Λεμονιά Ν. Κουγιούλη, τὸ γένος Μιχαήλ Κουρούπη, χριστιανὴ ὀρθόδοξος, ὑπὸ τοῦ ὁθωμανῆ, τέως μὲν κάτοικος Κωνσταντινουπόλεως, ἤδη δὲ ἀγνώστου διαμονῆς προσκαλεῖται ὅπως τὴν πρώτην δικάσιμον δευτέραν καὶ ὥραν 2 εὐρωπαϊστὶ μ. μ. μετὰ παρέλευσιν τριάκοντα καὶ μιᾶς ἡμερῶν ἀπὸ τῆς πρώτης διὰ τῶν ἐφημερίδων δημοσιεύσεως τῆς παρούσης κλήσεως, ἐμφανισθῇ εἴτε αὐτοπροσώπως εἴτε δι' ἀντιπροσώπου νομίμως διωρισμένου, πρὸ τοῦ ἐν τοῖς Πατριαρχείοις Πνευματικοῦ δικαστηρίου, ὡς ἐναγόμενη ὑπὸ τοῦ ἐαυτῆς συζύγου Νικολάου Γ. Κουγιούλη, χριστιανοῦ ὀρθόδοξου, ὑπηκόου ὁθωμανοῦ, ὑπηρέτου ἐν τῷ Πέρξ Παλάς, ἐπὶ ἀναίτιῳ ἐγκαταλείψει πρὸς διάζευξιν. Ἀλλως ἢ κατ' αὐτῆς περὶ διαζυγίου ἀγωγῇ δικασθῆσεται ἐρήμην αὐτῆς.

Ἡ παρούσα κλῆσις δημοσιευθήσεται τρίς κατὰ συνέχειαν διὰ τῶν ἐν Κωνσταντινουπόλει ἐκδομένων φύλλων «Ἐκκλησ. Ἀληθείας» καὶ «Βιζαντίδος».

Ἐν τοῖς Πατριαρχείοις τῇ 22 νοεμβρίου 1903.

Ὁ πρόεδρος

† ὁ πρ. Δρυῖνουπόλεως Γρηγόριος

Ὁ γραμματεὺς

Ἀρμόδιος Δ. Χαμουδόπουλος (δ. ν.)

Ἡ Διεύθυνσις τοῦ Πατριαρχικοῦ Τυπογραφείου ἀγγέλλει τῷ δημοσίῳ ὅτι ἐν τῷ κατὰ στήματι τούτῳ γίνονται δεκταὶ παραγγελίαι ἐκτυπώσεως βιβλίων, ἐκκλησιαστικῶν μουσικῶν βιβλίων, φυλλαδίων, δεπλοτύπων, περικιών, ἀγγελτηρίων, ἐπισκεπτηρίων καὶ παντὸς εἴδους ἐντύπων εἰς τὴν ἑλληνικὴν, τουρκικὴν καὶ τὰς λοιπὰς εὐρωπαϊκὰς γλώσσας.

Τπεύθυνος Ι. Δ. ΤΑΝΤΑΛΙΔΗΣ

ΕΚ ΤΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ

Наукова бібліотека
ОДЕСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО
УНІВЕРСИТЕТУ
імені І. І. Мечникова

02/09/25

902674

НБ ОНУ

1948

П. № 426408